

SLOVENSKI LIST

CORREO ARGENTINO

TARIFA REDUCIDA

Concesión 1551

Dirección y Administración: GRAU,
CESAR DIAZ 1657, U. T. 59 - 3667 -
Bs. Aires.

Periódico de la Colectividad Yugoslava

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 032878.

AÑO (Leto) IX.

BUENOS AIRES, 7 DE ABRIL (APRILA) DE 1939

Núm. (Štev.) 115

NAROCNINA: Za Ameriko in za celo
leto \$ arg. 6.—; za pol leta 3.50.
Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

Nacistični načrti glede Argentine

Argentinsko časopisje je že pred več tedni začelo objavljati senzacionalne članke, v katerih je dokazovalo, da goji nemški fašizem osvojevalne načrte v pogledu Patagonije, južnega dela republike, ki je le malo oddaljen, a po svojem živinorejstvu, petrolejskih vrelcih, obilici rib in drugih dobrinah bogat. O teh odkritjih argentinskih listov smo svoj čas obširneje pisali in tudi povedali, da jim merodajne argentinske oblasti niso verjele. Pred par dnevi pa se je zgodilo nekaj, kar je močno razburilo vso tukajšnjo javnost. Neki Jürges, bivši tajnik Hitlerjevega propagandnega ministra Göbbelsa, je poslal predsedniku republike dr. Ortizu fotografski posnetek pisma, ki ga je tukajšnja nacistična centrala poslala baje v Berlin in v katerem poroča o možnostih in upravičenosti zasedbe južnega dela argentinske republike s strani Nemčije. Iz besedila se vidi, da je bilo poročilo pospremljeno z važnimi statističnimi podatki, z zemljevidi in tudi z informacijami tajnega vojaškega značaja. V poročilu, ki sta ga podpisala tukajšnji glavni vodja nemškega nacizma, Müller, in pa bivši funkcionar tukajšnjega nemškega poslanstva (kakor bi dokazovala fotografija), je med drugim rečeno, da je Patagonija skoro popolnoma brez prebivalstva in da torej pravzaprav nima lastnika, zato bi Nemčija, ki bi to zemljo razbila, imela pravico, da jo zasede.

Predsednik republike je stvar izročil policiji ter ukazal, da se zadeva natančno preišče. Nemška legacija je brž objavila izjavo, v kateri trdi, da je dokument falsificiran, ter odklanja vsako odgovornost. Sprva je izgladalo, da so tudi tukajšnje oblasti istega mnenja, kajti Jürgesa je policija "povabila" k sebi in ga več dni "mudila" v svojih uradih. Jürges je pristaš nacističnih skrajnežev, ki so napram Hitlerju v opoziciji, odkar je dal v eni sami noči postreljati vse njihove glavne voditelje, med njimi tudi svojega dotedanjega prijatelja Röhma. Ko so skrajneži prišli ob vsako moč, se je Jürgesu posrečilo zapustiti Nemčijo, in naselil se je v Argentini. Možnost, da je dokument sam izdelal, ni bila torej izključena. Zato se je tembolj začudila javnost, ko je zadevo vzela v roke sodna oblast, ki je dala takoj aretirati Hitlerjevega zastopnika v Argentini, Müllerja, ter ukazala izvršiti preiskave v vseh uradih nemške nacionalno socialistične stranke v Buenos Airesu, Jürgesa pa je izpustila na svobodo. Po par dneh preiskave je javnost izvedela, da je sodna oblast začela proti Müllerju kazenski postopek na podlagi čl. 259 argentinskega kazenskega zakonika, kar pomeni, da je Müller resno osumljen, da je delal za odepceve enega dela Argentine, oziroma za njegovo priključitev Tretjemu rajhu.

Čeprav ni mogoe napovedovati, kako se bo ta zadeva končala, bo pa za naše čitatelje gotovo zanimivo, če tu na kratko povemo, kaj piše o tej aferi argentinski tisk.

Dejstva so dokazala, pišejo oni listi, ki so prvi začeli poglavje o nemških spletkah glede Patagonije, da smo imeli prav, čeprav oblasti našega pisanja niso resno vzele. Sedaj, ko imajo dokaze v rokah, bodo najbrž verjele. Če hoče človek vedeti, kakšne namene goji nacizem napram Argentini, je dovolj, da vzame v roke novo "nemško sveto pismo", t. j. Hitlerjevo knjigo "Mein Kampf", v kateri je med drugim rečeno, da bi za špansko in portugalsko govoril ljudstvo v Južni Ameriki bila velika sreča, če bi prišlo pod nemško oblast. Nemčija bi mogla zavzeti vsaj polovico Južne Amerike. Drug

Italija poslala svojo vojsko v Albanijo

ITALIJANSKA VOJSKA NA BALKANU — ITALIJA IN NEMCIJA NAMERAVATA PREHITETI ANGLIJO IN FRANCIJO — VOJNO STANJE NA GORIŠKEM IN TRENTU — JUGOSLAVIJA OGROŽENA — FRANCIJA IN ANGLIJA BI NUDILI VSO POMOČ BALKANSKEMU SPORAZUMU, ČE BI SE TUDI OBRATNO ISTO NUDILO — POGAJANJA S TURČIJO — MUSSOLINI IN HITLER STA POSLALA NOVE ČETE V ŠPANIJO.

Komaj se Evropa oddahne od enega presenečenja, ji že preskrbijo drugo. Čeprav smo navajeni dandanes iznenadenj, je vseeno ves svet alarmirala vest, da namerava Italija z vojaštvom zasesti Albanijo. To se tembolj čudno sliši, da je potrebno, če vzame Italija pod varstvo Albanijo ter ji nemudoma pošlje večje

Benito Mussolini

število svoje vojske, ko je vendar vsem znano, da je Albanija bila tudi doslej pod italijanskim protektoratom.

V Rimu so se izmislili — nekaj se je treba zmisлити — da je Albanija sama naprosila za pokroviteljstvo, kar pa poročajo iz Tirane, da ni nič res. Torej so vzroki fašističnih skrbí za Albanijo povsem druge.

Mussolini in Hitler sta spoznala, da če so se v Londonu in Parizu res odločili za reakcijo, tedaj je treba hiteti z izvedbo svojih načrtov. Mussolinijev namen je, da more posta-

ti Italija absoluten gospodar na Sredozemskem morju in seveda tudi njegove okolice. Hitlerjevi nameni ki jih goji v Srednji Evropi, pa so istotako vsem že znani. Kot zgleđa, sta se oba fašistična diktatorja odločila, da od svojih namer nikakor ne odstopita. To pa na vsak način pomeni vojno, če se jim noče vsa Evropa in navsezadnje ves svet ukloniti in pokoriti.

Italija je vzpostavila vojno stanje na Goriškem vzdolž jugoslovanske meje in istotako tudi v Trentu na nemški in francoski meji. Medtem ko je veliki fašistični svet na čelu Mussolinija zboroval, je Nemčija odposlala v Italijo veliko množino težkih topov.

Prav tako krožijo se ne potrjene vesti, da je Nemčija poslala močne oddelke vojaštva na jugoslovansko mejo.

Očividno je, da imata Nemčija in Italija namen prisiliti Jugoslavijo, da popolnoma pristopi v njih blok. Jugoslovanska vlada je ves čas v stalnih stikih z Londonom in Parizom ter zatrjuje, da bo pristopila v francosko-angleški blok, ker Italija s tem, da se je popolnoma polastila Albanije, hoče postati tudi popoln gospodar na Jadranskem morju ter tako napraviti Jugoslavijo svojo gospodarsko jetnico. Tega pa Jugoslavija ne bo dovolila, čeprav

Albanski kralj Zogu in kraljica

fašistični ideolog pa zagotavlja, da je treba Južno Ameriko zlepa ali zgrda priključiti Rajhu. Listi trde, da nemški nacizem resno pripravlja izvedbo teh načrtov. Vse nemške organizacije v tujini so pod direktnim vodstvom oblasti v Rajhu in po svojih članih nadzirajo javno in zasebno življenje vsakega Nemca v izseljenstvu. Vsem delavcem, ki so zaposleni pri nemških podjetjih v tujini, odtegujejo od plač za nacistični sklad. V Monakovem je poseben urad, ki vodi vohunsko službo potom svojih agentov, katere pošilja po vsem svetu. V Argentini je 114 nemških vohunov, ki skrbno nadzirajo vse in zvesto poročajo svoji centrali o vsaki podrobnosti, ki bi mogla prav priti nacističnim osvojevalnim načrtom.

V popolni službi nacizma in njegovih imperialističnih teženj so po pisanju tukajšnjih listov tudi vse nemške gospodarske ustanove v Argentini, med njimi tudi, in v prvi vrsti, našim ljudem dobro znani "Banco Germánico", v čigar poslopu je tudi glavna centrala nemškega fašizma v Argentini in kjer je tudi zgoraj omenjeni "Führer" tukajšnjih Nemcev imel svoj glavni stan. Ti gospodarski zavodi vodijo gospodarsko špijonažo v deželi, poleg tega pa podpirajo s svojim denarjem nacistične organizacije tu in v Nemčiji.

Ker mi nikakor ne verjemo, da se bo kdaj Nemcem posrečilo zagospodarovati v tej naši drugi domovini, nas vsa ta zadeva, o kateri poročamo, za-

nima seveda predvsem kot senzacija, obenem pa tudi — kar se zgoraj omenjenega denarnega zavoda tiče — kot klasičen primer protislovij, v katera tako radi padajo naši ljudje.

Namreč: Ni nobenega dvoma, da so tukajšnji Slovenci, posebno oni s Primorskega, od prvega do zadnjega protivniki fašizma, ki nas je pregnal z domače grude, razkosal na tisoče naših družin in mnoge uničil. Obenem je pa tudi res, da pretežna večina teh naših ljudi na drugi strani podpira fašizem s tem, da se poslužuje njegovih gospodarskih organizacij. Ljudje, ki trdijo, da so dobro poučeni, zagotavljajo na primer, da so slovenski izseljenci, v razmerju od najmanj 80 do sto, klienti "Banke Germanije", o kateri tukajšnji listi na podlagi zadnjih dogodkov pišejo, da je ena izmed glavnih nacističnih central v Argentini. V takšno fašistično centralo nosijo naši antifašisti svoj denar, pri njej kupujejo vozne listke in potom nje nakazujejo denarno pomoč svojcem v Evropi, ki so jih morali baš radi fašizma zapustiti! Od vseh teh poslov ima seveda podjetje lep dobiček, od katerega nič ne vrača našemu izseljenstvu, pač pa z njim izdatno podpira fašistične institucije. Tako se dogaja, da naši ljudje podpirajo tisto, kar v svojih srcih sovražijo.

Čudno?

Ni nič čudno. To je samo eno od mnogih protislovij, ki jih pogostokrat vidimo v našem izseljenškem življenju.

bi ji Balkanski sporazum mogel preskrbeti drugi izhod na morje kje na Grškem.

V Parizu in Londonu zatrjujejo, da če bo Balkanski sporazum pristopil k demokratičnemu bloku, bo tudi isti obratno nudil vso vojaško pomoč, če bi Italija, Nemčija ali Madžarska skušale napasti Jugoslavijo ali katerikoli drugo državo, ki tvori Balkanski pakt.

Med Francijo, Anglijo in Turčijo se prav ta čas vršijo dalekosežna pogajanja glede Dardanelske ožine, ki so znana vrata v Črno morje na katero mejijo Bulgarija, Romunija, Rusija in Turčija. Francija in Anglija želita, da vlada glede Dardanel popoln sporazum med zaveznicami. Rusija in Turčija že imata potrebno pogodbo, ki sta tudi odločilni faktor

Demokracije reakcionirale

ANGLIJA SE JE ODLOČILA ZA NE VEČ POPUŠČATI — HITLER JE V MONAKOVEM DANO OBLJUBO POŽEL — ZATO JE BILA ANGLIJA PRISILJENA ZAČETI Z DRUGO POLITIKO, JE DEJAL CHAMBERLAIN — RUSIJA SE DRŽI REZERVIRANO TER BI RADA DOSEGLA SPREMEMBO VLAD — POLJSKA IN ROMUNIJA BOSTA SKUPNO NASTOPALI

Anglija se je po velikih razočaranjih, ki jih je bila doživela v zunanji politiki, slednjič vendarle odločila za reakcijo. V začetku tega tedna so imeli angleški državniki velika zborovanja, in so se odločili, da ne bodo nič več popuščali napram totalitarnim državam. Govorili so zapovrstjo vsi ministri, ki odločujejo v politiki in pravtako so govorili tudi voditelji opozicije, ki so že več časa odločno pritiskali na vlado ter dokazovali, da sedanja politika Anglije nikakor ne more privedi k dobremu.

Angleški ministrski predsednik Chamberlain je dejal, da je verjel

Neville Chamberlain

v obljubo, ki jo je bil dal Hitler v septembru, ne samo njemu, marveč vsemu svetu, da nima namena podjarmiti tujih narodov, temveč da želi osvoboditi edinole Nemce na njih lastni zemlji ter jih vključiti k veliki Nemčiji. Kadar da bo to izvršeno, Nemčija nima več teritorialnih zahtev. Ta zagotovila pa je sedaj odnesel veter. In s tem je tudi angleškega zaupanja konec ter je vlada prisiljena menjati svojo sedanjo politiko, ki se ji je dalo prvi korak že prejšnji teden.

Nadalje je dejal Chamberlain, da mu je silno žal, da je moralo do tega priti, vendar, da bi se nekomu dovolilo s silo podjarmljati druge narode in ves svet, tudi ne gre. Ni samo Poljska, ki je sedaj prva v nevarnosti za svojo neodvisnost, marveč so tudi druge manjše države, ki trepečejo v negotovosti, kdaj bodo naavtili nanje. Če pa se motimo, to-

HRVATSKO VPRAŠANJE

Uradno poročajo, da sta ministrski predsednik Cvetković in vodja Hrvatov dr. Maček prišla do začetnega sporazuma na sestanku, ki sta ga imela v Zagrebu.

Uradno zagotavljajo od obeh strani, da se je pričelo z reševanjem hrvatskega vprašanja, vendar se bodo nadaljni razgovori nadaljevali šele po Veliki noči.

V teh vodah. A želita tudi Anglija in Francija, da imata zagotovljeno prosto pot do Romunije, ki je njih zaveznica in je tudi bogata na petroleju.

Dodamo naj še, da kot se je smelo že vnaprej pričakovati, tako se je tudi zgodilo. Vojna v Španiji je končana, a Mussolini ne samo da ni odpoklical svojih polkov, kot je bil obljubil Angležem, marveč je te dni poslal še novih čet. Istotako je odposlal tudi Hitler več izvežbanih tehnikov v Španijo.

Polkov. Beck, poljski zun. minister

ideološke razlike, ki obstojajo, je treba iskati skupnih zvez, kajti gre se za "našo neodvisnost". S tem pa ne mislim samo našo, Angleško, marveč imam v mislih vse narode, ki jim grozi nasilno podjarmljenje. Zato bomo iskali zvez s katerikoli državo v kateri vlada katerikoli režim, ki je pripravljena z nami za sodelovanje, ne za podjarmljenje nikogar, marveč za obstoj.

V istem smislu kot ministrski predsednik Chamberlain je govoril tudi zunanji minister Halifax in drugi.

Govoril je tudi znani bivši ministrski predsednik za časa svetovne vojne, Lloyd George, ki je dejal, da brez Rusije, pomoč Anglije in Francije Poljski ne bi mnogo koristila, kot ni češkoslovaški. Zato, da je treba navsak način pridobiti tudi Rusijo za skupen nastop.

Kot je znano se Rusija po Monakovem drži zelo rezervirano. Usodo Češkoslovaške, ki so jo po njenem mnenju zagrešile Anglija in Francija, ne more kar tako pozabiti. Zato skuša s svojo pasivnostjo pripomoči, da prideta v Angliji kot v

(Sledi na str. 5)

Argentinske vesti

TRGOVSKI RAZGOVORI MED ARGENTINO IN BELGIJO

Že več mesecev so se vodili trgovski razgovori med gospodarsko belgentino ne da bi prišlo do kakšnega glajsko-luksemburške komisije in Arključka. Belgijska komisija, ki je vodila te razgovore je v tej zadevi odpovala v Chile. Nadaljnja pogajanja v Argentini bo pa vodilo tukajšnje belgijsko poslanstvo.

ZAVOD ZA SLEPCE

Novi odbor zavoda za slepce dela na vse pretege, da bi se čimprej zgradilo na svojem zemljišču, ki se nahaja ob Warnesu, nasproti bolnišnice Alvear na Paternu. Že dolgo časa projektiran zavod za slepce. Zgradba zavoda je zelo nujna, ker se nahajajo slepci sedaj v neprimernih in najetih prostorih v Villa Lynchu.

NEPOŠTEN POLICIJSKI ČASTNIK

Na nedne pritožbe s strani lastnikov avtomobilov, da morejo neupravičeno plačevati takso za svoja vozila, ki se zadržijo na ulici, je načelnik policije uvedel strogo preiskavo. Ta je dognala, da je res oficirski pomočnik Gilardelli pobiral pristojbino, katero je lepo spravil v svoj žep. Nepošteni policijski oficir je bil takoj odslovljen iz službe ter se bo moral še radi tega nepoštenega dejanja zagovarjati pred sodiščem.

SOLSKA LADJA "ARGENTINA"

Nova solska ladja "Argentina" nastopi svoje poučno potovanje 15. t. m. Na morju se bo ta ladja mudila do 15. avgusta. Med tem bo obiskala razna evropska, severnoameriška in južnoameriška pristanišča in prevozila skupno 18.650 morskih milj.

SESTANEK KOMITETA STRANKE CONCENTRACION OBRERA

V ponedeljek se je sestel v svojih prostorih, ulica Rivadavia 2732 komitet stranke Concentraci3n Obrera, da je razpravljalo o uspehih, ki so jih imeli zastopniki te stranke pri socialistih in delavskih socialistih za skupen nastop pri prihodnjih volitvah, ki bodo marca meseca prihodnjega leta.

Ta stranka stremi za tem, da bi vse tri delavske stranke tvorile en blok in volile enotno listo, in da bi se v ta blok ne sprejelo nobene druge stranke.

ZA BICIKLISTE

Zadnje čase se vidi že prav malo drvenja otrok z biciklji. Temu je gotovo vzrok, ker so jih jim občinski uslužbeni zaplenili ali pa ker se bojijo ven s kolesom, ker nimajo plačane takse.

Da bo posebno prvo res, potrjuje dejstvo, ker je sedaj občina ustavila zaplenitev vozil in se more taksa plačati kakor prej, ne da bi bilo treba plačati kazen. Občina je to odredila radi tega, ker je tak naval na šrambo, kjer so spravljani biciklji, da uradništvo že ne zmore tega dela.

OBISKOVALCEM POKOPALIŠČ

Tukajšnje županstvo je odredilo, da se od 4. t. m. naprej zaprejo pokopališča ob 5 uri in pol ter morajo vsi obiskovalci biti ob tej uri že zunaj.

DELEGATI POŠTNEGA KONGRESA POSEILIL DR. ORTIZA

V torek popoldne so delegati, ki se udeležujejo splošnega poštne kongresa posejili državnega predsednika dr. Ortiza, da so ga pozdravili. Nato pa so obiskali tudi mestnega načelnika dr. Artura Goyenecheja.

RADIKALI BODO ZIDALI SVOJ DOM

Dne 18. prihodnjega meseca bodo položili tukajšnji radikali temeljni kamen za svoj dom, ki bo stal v ulici Tucumán, višino 1860. Ob tej priliki bodo držali govore vsi vplivnejši strankini voditelji, med njimi tudi dr. Alvear, ki bo tudi kumoval tej slavnosti.

BOLEZEN V PROVINCI SANTA FE

V okraju Ataliva, predelu Castellanos se je pojavila nalezljiva bolezen, kateri je že mnogo otrok podleglo.

Zdravstvena oblast je radi tega dala zapreti vse šole tamkajšnjega okraja.

VOLITVE V SAN JUANU

Kakor smo že pisali, vršile se bodo v nedejo 30. t. m. v San Juanu volitve, v katerih bodo volili novega guvernerja in podguvernerja. Radikali, oziroma "blokisti" z Aldo Cantoniem na čelu in "concordanceisti" se pridno pripravljajo na te volitve. Največ upanja na zmago ima "Concordancia", ki kandidira za guvernerja dr. Sanchez Sarmienta, za podguvernerja pa Echegaraya, ker se je radikalna frakcija Renovadora izrekla za to listo.

REPATRIJACIJA ARGENTINCEV IZ FRANCIJE

Štirje Argentinci: Nicolas Ferrer, Marcos Garcia, Juan Sabater in Santos Nieto, ki so se bojevali na republikanski strani v Španiji, so pobegli iz Barcelone, ko je Franco navalil nanjo, v Francijo ter bili tam internirani. Vsi štirje so bili repatriirani in so na francoskem parniku "Mansilla" dospeli v Buenos Aires. Repatriiranci se sedaj nahajajo na glavni policiji, kjer bodo zaslišani.

PREPREČENO ZBOROVANJE KOMUNISTOV

V soboto zvečer se je zbralo v ulici Victoria št. 1054, kjer je prej posloval komitet "Za legalno Španijo", okrog 60 komunistov, da si izberejo delegate za kongres Zveze argentinskih komunistov, ki bi se imela vršiti ta teden. Policija pa, ki je izvedela za to zborovanje, je vdrla v

prostore ter vse aretirala. Med aretiranci je tudi mnogo žensk. Vsi se sedaj nahajajo na glavni policiji. Znane in sorodniki, ki so šli na policijo posredovat, so bili tudi pridržani na policiji. Vodstvo delavske socialistične stranke, v čigar lokalu se je zborovanje vršilo izjavlja, da ni bilo to komunistično zborovanje ter ni nobeden od aretiranih komunist. Policija pa je drugega mnenja in jih drži v zaporu.

JUAN GALIFFI — "CHICHO GRANDE" ARETIRAN V ITALIJI

Argentinski poslanik v Rimu je brzojavno obvestil tukajšnje argentinsko poslanstvo, da je italijanska policija v Milanu prijela Juana Galiffija, ki je argentinskim čitateljem bolj znan po nadevku "Chicho Grande".

Kakor se bodo čitatelji še spominjali je bil Galiffi radi raznih deliktov izvršenih v Argentini še z nekaterimi drugimi izgnan. Po grozni in zagonetni smrti "Chicha Chica" pa so prišli na dan še drugi njegovi zločini, radi katerih je zahtevala Argentina, da se ga odpošlje nazaj. Potom njega misli policija priti na sled še ostalim članom "maffije" in odkriti ter pojasniti še nekatere zločine, ki so ostali nepojasnjeni. Predvsem je policija ponovno aretirala njegovo ženo. Hčer Agata pa je še vedno na svobodi, ker jo policija ne more slediti.

STOLETNICA BITKE PRI PAGO LARGU

V petek je proslavljala Argentina stoletnico bitke pri Pago Largu, v kateri je polkovnik Jenaro Borón de Astrada s korrientiskimi četami zmagal Juana Emanuela Rozasa ter napravil konec tiraniji, pod katero je argentinsko ljudstvo zelo trpelo.

Nemci hočejo Patagonijo

Zadnje čase se prav mnogo čita po tukajšnjih časopisih, kako Nemci delajo na to, da postane Patagonija nekaka nemška kolonija. Kakor smo pred tedni že pisali, je radi tega tja odšla komisija, da se prepriča, koliko odgovarja ta stvar resnici. Ni pa ta komisija našla nič tako zelo nevarnega. Te dni pa so objavili nekateri časopisi nek dokument s podpisom Alfreda Müllerja, načelnika nemške delavske narodnosocialistične stranke in svetnika nemškega poslanstva Von Schuberta, naslovljenega na Ritterja von Epp v Monakovem, ki ima v rokah politične kolonizacijske zadeve. V tem dokumentu so navedena navodila kako naj bi se potom poslanstva v Buenos Airesu, konzulatu v Comodoru Rivadavia raznih trgovskih in finančnih podjetij poizvedelo o vojaških pripravah, virih produkcije, gospodarskem stanju in drugem; za mogočo bližajo kolonizacijo nemškega naroda. Koncem tega dokumenta se zanteva pošiljate 6 map generalnega štaba, načrta obrežnih artilerijstičnih naprav, albuma zračnih fotografij, ki se na-

našajo na vojno in poljedeljsko ministrstvo, petrolejske vrele in državno banko. V njem tudi se ne pripisuje prava Argentini na Patagonijo.

Ta dokument je spravil vso Argentino pokoneu. Sam državni predsednik je prevzel zadevo v reke. V petek je bil dr. Ortiz že navsezgo-

Ana Chrpova

Slov. babica

dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvovrstna.

ENTRE RIOS 621

U. T. 38, Mayo 8182

PRVA SLOVENSKA KROJAČNICA v Villi Devoto

Ako hočeš biti počeni in elegantno oblečen obrni se v krojačnico

Danijel Kosič

CALDERON 3098 vogal R. Lista

Villa Devoto Buenos Aires

Zavedne slovenske matere

Težko vzdrži narod, ki nima sol ali so mu s silo odzete, a se težje vzdrži oni narod, ki nima zavednih mater. Resničen je pregovor, ki pravi: Pridna gospodinja podpira tri vogale niše. Zavedna mati pa podpira narodu vse štiri vogale.

Da so Srbi, Čehi, Slovenci in drugi Slovani vzdržali stoletja in stoletja sužnjstva in tlačanstva, se imajo predvsem zahvaliti svojim zavednim materam. Zavedna mati polaga za detetu v srce ljubezen do domovine in do naroda.

Tudi v tujini je predvsem od mater odvisno, če se ohrani rod svojemu narodu. V tem oziru se lahko učimo pri Nemcih, Italijanih in Angležih.

Kako pa je z nami Slovenci?

Jaz bom napisal nekaj iz okoliščin, ki so meni znane.

Leta 1880 so se izselile nekatere družine in Rodeža pri Kanalu na Goriškem v Argentino. Prav istega leta so prišle sem tudi druge družine in Brd in ena iz Podgore. Naselile so se na sever province Sta. Fe v Reconquista.

Šuligojeva družina iz Rodeža je imela več sinov, ki so se pozneje tu trije poročili s Slovenkami, hčerami od prej omenjenih slovenskih družin, ostali pa so se poročili s Furlankami. Šuligojevi so strici in tete moje žene.

Leta 1923 mi je bilo, kot marsikateremu drugemu, od strani fašistov nomignjeno, da za take kot sem jaz, ki ni upanja, da bi se prilagodili fašizmu, ni prostora v solnčni Goriški, pač pa imajo na razpolago neke vse znane zloglasne Liparske otoke na Sredozemskem morju, ali pa naj poberem šila in kopita. Še istega leta v oktobru sem zapustil Evropo in svoj rodni kraj ter se odpravil v tujino s trebuhom za kruhom. Seveda sem se odpravil v Argentino k svojim ljudem, misleč, da bom pri sorodnikih moje žene našel sredi mrzle tujine vsaj domačo besedo, ki je v tujini za vsakega človeka dragocenejša kot morda doma. Tujina mi ne bo tako težka, sem si mislil, ko se bom v materinem jeziku pogovarjal. A sem bil bridko razočaran.

Oče Slovenec, istotako mati, a otroci niso znali niti besedice slovenskega. Kjer pa je bil samo oče ali mati Slovenka, razumljivo, da je bilo še manj upanja slišati slovensko besedo. Od 36 bratrancev in sestričen moje žene, jih je bilo samo 7, ki so znali naš jezik. In tem je bila mati teta Katarina, ki je zapustila svoj rojstni kraj Podgoro, ko ji je bilo sedem let. Kako je mogla ta mala deklica sredi tujine ohraniti svojo materino govorico ter jo prenesti tudi na svoje otroke? Kdo je položil tej mali podgorski deklici ljubezen do svojega naroda in do svojega jezika? Kakor sem se prepričal njen mož Mihael, ki je tudi Slovenec, ni k temu ničesar pripomogel. Šola tudi ne, ker je ni nikoli pohajala. Torej kdo? Mati, njena mati jo je naučila ljubiti svoj rod in svojo besedo. In od vseh je edino teta Katarina ohranila sre-

di tujine zapuščino svojih staršev svojim potomcem.

Vprašam vas predrage Slovenke in Slovenci, ali niso take matere vsega spoštovanja vredne. O, če bi imel naš narod v izseljenstvu in tudi doma mnogo takih mater, bi se nam ne bilo treba bati za bodočnost ter bi se nihče ne upal z asimilacijo pritiskati na nas.

Naj navedem lep zgled še neke druge matere.

V Slovenskem listu sem čital članek g. Janeza Hladnika, v katerem je pisal, da mu neki drugi članek ni ugajal, ki je pisal nekaj o cerkvi in papežu. Mimo grede naj bo omenjeno, da je bilo v tistem drugem članku čisto pravilno povedano, kar lahko vsak ugotovi, če le malo misli. Da o papežih, kot so dandanes, Primorci ne maramo slišati, je čisto res. Res je pa tudi, da Slovenci dobre duhovnike spoštujemo in da smo vsi veseli, da imamo tudi mi izseljenci duhovnika, kot je naš Janez Hladnik, ki nas razume ali vsaj skuša razumeti. Omenil je Hladnik bivšega tržaškega škofa Fogarja in to mi je dalo povod, da napišem nekaj tudi o njegovi materi.

Janez Hladnik je pravilno povedal, da je bil bivši tržaški škof nam Slovincem zelo naklonjen in za nas težnje vedno dojemljiv. To se je marsikomu čudno zdelo, ker je bil rodom Italijan. A vedeti je treba najprej kakšen Italijan in kakšnega značaja je bil škof Fogar.

Njegov oče je na pravil vsemogoč, da bi sin Lojze ne bil duhovnik. Ko je zaznal zas inovo mnenje, ga je nalašč opeljal v tako službo, da bi ga speljal na stran pot. Sin Lojze pa je ostal trden v svojem prepričanju, ter ni vse očetovo prizadevanje, da bi ga odvrgel od duhovskega poklica, nič zaleglo. Prosil je očeta naj ga pošlje daleč študirati, da ga ne bo imel priložnosti jeziti. In oče mu je res ustregel ter ga je poslal v Inomost. Tako je postal duhovnik, kot je želel, pozneje pa škof.

Torej Fogarjevi materi imam ob tej priliki namen nekaj besed povedati.

Fogarjeva mati je bila zavedna Slovenka, doma iz Lenardičeve družine iz Brd, ki je vzgojila svojega sina kot v verskem duhu tudi v ljubezni do njenega rodu in jezika. Fogar je prav tako dobro govoril slovenski kot italijanski. Dušo pa je imel vso slovensko. Prav tako sta bila vzgojena tudi drugi sin in hčerka.

Ko je Fogar postal škof, ni pozabil nas Slovencev. Celo pognil se je za nas, ko je videl, da se nam krivica godi. In prav zato, ker se je potegoval za pravice nas Slovencev, se je zazdel fašizmu nevaren ter je v Vatikanu takoj dosegel, da so ga odpoklicali. Odtod naše sovraštvo do papežev, ki dovolijo da naše najboljši duhovniki, kot sta bila pokojni nadškof Sedej in bivši tržaški škof Fogar, neovirano preganjajo ter nam vsiljujejo tuje škofo, kot je naprimer Sirotti, je našemu narodu nasproten in ga zato ne mara.

Moj namen pa je bil predvsem pokazati dve materi: eno v tujini, drugo v domovini, ki sta obe vzgojili svoje otroke tako, da smo Slovenci lahko nanje ponosni. Tukaj imamo lep zgled, kaj vse premore zavedna in dobra mati.

Dosti jih je, ki so mnenja, da je šola in vzgoja bolj potrebna dečkom nego deklicam. To je popolnoma zgrešeno mnenje. Samo narod, ki ima zavedne matere, ima podlago za veliko bodočnost.

Kodelja Tomaž, Formosa.

FOTOGRAFIJA "LA MODERNA"

VELIK POPUST PRI FOTOGRAFIRANJU

Ne pozabite

FOTO "LA MODERNA"

S. SASLAWSKY

Av. SAN MARTIN 2579

Telefon: 59-0522 - Bs. Aires

KROJAČNICA

"PRI ZVEZDI"

Vam nudi najboljše angleško blago (SUPERLAN)

Izdajem moške in ženske obleke. — V zalogi imam vsakovrstnega blaga.

Cene nizke.

Za obilen obisk se priporoča rojakom in rojakinjam

STANISLAV MAURIČ

DONATO ALVAREZ 2059

pol kvadre od Av. San Martin — Bs. Aires

Vesti iz organizacij

Nekaj o knjigah in čitanju

Te dni sem večkrat pri zobozdravniku, kjer predno pridem na vrsto, imam čas, da pregledujem razne revije, ki jih je dovolj na razpolago. So to one revije, ki jih dobimo povsod zelo poceni napredaj v dovolj lepi opremi, na finem papirju, da se čudimo, kdo jih neki vzdržuje. A če jih le odpremo, imamo že rešeno uganke, ker v vseh, včasih po več sto strani obsegajočih zvezkih, zavzema prvo mesto propaganda raznih ženskih barvil za ustnice, lica, obrvi itd. Skratka: propaganda predmetov, ki so vse prej kot potrebni za življenje. Poleg sicer lepih klišejev, je tudi nekaj vsebine, ki pa je tako plitka, da je škoda izgubljati časa z njo in je za resnega čitatelja več vredna ena številka leposlovnega ali družinskega lista iz domovine, kakor cele skladovalnice tiste tiskane robe.

Isto kot s časopisi je tudi s knjigami. Vedno se daje prednost onim v kričeči opremi ali s kričečim naslovom. Boljša dela pisateljev velikanov — so skoro nepoznana, da ne omenjam poučnih spisov, ki so kratkoma od vseh zavrnjeni. Dodajmo k vsemu temu še kino predstave in radio prenose, pa dobimo celotno mestno vzgojo ne resnih in ne razsodnih ljudi, podvrženim potratu, lenobi, pustolovščinam in številnim drugim napakam.

Slovenci smo povečini zrasli ob težkem delu in bolj v stidih z naravo. Zato bi nam morala biti razsodnost že nekako prirojena. Vendar le zaradi naslednje kričeči reklami ter precejnjemo vse kar ni naše. Vsaj v pogledu tiska je naša razsodnost najbrž nezadostna. Kakor je mnogo moških, ki se stalno opajajo s svojim petardnim večernikom — čeprav so dnevno razočarani z njim — tako je tudi mnogo naših žensk, ki tedensko plačujejo tudi po več onih "revij" in "novel", a ne prvi in ne drugi čestokrat nimajo denarja zati kajšnje slovenske publikacije, kaj šele, da bi čitali knjige, ki jih imajo društva na razpolago.

Tukajšnje naše knjižnice, ki vsebujejo celo po tisoč knjig, so najbolj dokaz, da smo v prejšnjih letih bolj ljubili knjige kakor danes. Saj so skoro vse te knjige bile prinesene iz Primorske z namenom, da bi tam ne bile uničene.

Glede knjižnice treba poudariti, da se nam obeta še ena, ki bo brez dvoma bolj urejena in bolj popolna kot so dosedanje. Saj bo dobili v njej mnogo knjig, ki smo jih pogrešali dosedaj. Na razpolago bo tudi mnogo vezanih letnikov raznih revij iz domovine, kar bo gotovo zanimalo prijatelje dobrega čtiva.

Knjig bo torej precej tu. Treba bo še čitateljev, pa ne za kakšne pustolovske ter fantastične romane, tudi ne za tendenčne brošure, ker teh vrst čitateljev je kar zadosti med nami, marveč čitateljev, ki se poglabijo v knjigo ter da bodo z lahkoto črpali misli raznih pisateljev. Za takšno vzgojo čitateljev bi bilo potrebno kratkih ocen o raznih delih, knjigah in pisateljih, kar bi nam lahko napisali ali predavali le res izobraženi mošje.

Slovenci se smemo po pravici prištevati med izobražene narode. Vendar, kakor ne poznamo v raznih prilikah prave mere, tako prepiravamo včasih tudi z našimi sposobnostmi. O

vseh mogočih vprašanjih razpravljamo ter jih hočemo rešiti, le onega kar se nas najbolj tiče ne. Silimo reševati vprašanja, ki jih ne razumemo in za katere nimamo podlage jih razumeti. Knjige pa so zato, da se lahko izpopolnimo v mnogih stvareh. Dajmo torej prednost poučnim knjigam in pustimo nekoliko na stran ono razburljivo časopisje, ki nas dnevno samo poteguje. O knjigah bom o priliki morda še kaj napisal.

I. Pahor

VELIKA PRIREDITEV PATER- NALSKE ŠOLE

V nedeljo 16. t. m. se bo vršila v že znani dvorani, ulica Alsina 2832, 4 uri popoldne prva letošnja šolska prireditve paternalske šole. Spored, kakor je razvidno iz oglasa bo jako lep in zanimiv. Zato je pričakovati, da se je bodo naši izseljenci v obilnem številu udeležili. Pa ne samo radi lepega sporeda, ampak tudi zato, da podprejo stremenje šolskega društva, ki vzdržuje to našo koristno ustanovo, je upati, da bodo vsi, ki žele, da se naša mladina uči tudi maternega jezika prihiteli na to prireditve.

USTANOVNI OBČNI ZBOR JUG. DRUŠTVA "SLOV. SAMOPOMOČ" V BUENOS AIRESU

Kot je bilo javljeno se je dne 26. marca vršil ustanovni občni zbor Jugosl. društva S. S. v Bs. Airesu. Z dnevnim redom se je začelo po stari slovenski navadi, več kot pol ure po

napovedani uri. Iz poročila začasnega predsednika je bilo razvidno, da društvo čeprav počasi pa gotovo napreduje.

Blagajnik Anton Hace je predložil članstvu računsko knjigo, ki je pokazala iz preteklega poslovenega leta sledeče številke: Vseh dohodkov \$ 888.—. Izplačane podpore Antonu Žnidaršiču za operacijo \$ 50.—. Razni drugi stroški \$ 85.—. Dobrovoljnih prispevkov od strani članstva je bilo \$ 29.10.

Sledile so volitve društvenega odbora: Predsednik, Alojz Sterle; podpredsednik, Matija Centih; tajnik, A. Podlogar; tajnik II, Jure Kodela; blagajnik, Anton Hace; blagajnik II, Franc Kukovič. Pregledovalci računov: Anton Rudolf in Jože Mlakar. Nadzorni svet: Vinko Lavriha, Mihael Zupančič, Feliks Zupančič in Anton Uleš.

Začasni sedež društva je v ulici Chivilcoy 2309.

K poteku tega občnega zbora bi lahko pripomnil marsikaj. Tako na primer pomanjkanje sposobnih moči, slabo osebno spoznanje članov, ki se radi oddaljenosti premalokrat sestanejo itd. Čez vse težkoče pa nas razveseljuje dejstvo, da dobivamo vedno več razumevanja v naši naseljenih prispevkov ods strani članstva je da zpočeto delo nadaljujemo.

Anton Podlogar, tajnik.

DRAMATIČNE VAJE

Dramatične vaje v Slovenskem domu bodo v torek dne 11. aprila ob 8 uri zvečer. Pridite vsi igralci in točno.

JUGOSLOVANSKO ŠOLSKO DRUŠTVO SLOVENSKA ŠOLA NA PATERNALU

Priredi

16. APRILA T. L. ob 4 uri pop. v ulici ALSINA 2832 (blizu Plaza Once)

PRVO LETOŠNJO ŠOLSKO PRIREDITEV

pri kateri sodelujejo tudi druge šole in organizacije.

Na sporedu:

DEKLAMACIJE

naših šolarjev s Paternala, z Dock Suda in iz Villa Devoto

ZBORSKO PETJE

moškega in mešanega zbora "Slovenskega Doma"

PROSTE IN SKUPINSKE VAJE

ženske in moške dece ter članov in članic Sokola Dock Sud - Boca

KUPLET, PLES IN PETJE

v prizorih "Ciganke", "Gospodične in dekleta" ter, na željo občinstva, "Mati in bolno dete".

IGROKAZ

"LENKINA PUNČKA", v katerem nastopajo najmlajši s Paternala.

Po sporedu:

PROSTA ZABAVA S PLESOM IN SREČOLOV.

SVIRA ORKESTER "SLOVENSKEGA DOMA"

VSTOPNINA: Moški \$ 1.50
Ženske „ 1.00

"SLOVENSKI DOM"

Gral. César Díaz 1657 — U. T. 59 (Paternal) 3667 — Buenos Aires

PROSTORI: odprti za članstvo vsak dan od 7. ure zvečer naprej, ob nedeljah in praznikih pa ves dan.

PEVSKE VAJE: vsak petek in nedeljo.

DRAMATIČNE VAJE: vsak ponedeljek in sredo.

GODBENE VAJE: vsak torek, četrtek in soboto.

DRUŠTVO PRIREJA: domače zabave in večje kulturne prireditve ter nastopajo zbori in solisti od časa do časa na jugoslovanski radio-uri.

DRUŠTVO RAZPOLAGA: s kakimi 900 knjigami ter se prečita letno okrog štiristo.

DRUŠTVO RAZPOLAGA: s krogliščem ter drugimi igrami za moške, ženske in otroke.

POSTANI ČLAN tudi ti ter sodeluj in poslužaj se v društvu onega, za kar čutiš največ veselja!

STARŠI, ki želite, da bi se vaš sin ali hčerka, izučila v glasbi, bodisi violine ali klavirja, prijavite jih v društvu.

Pouk brezplačen.

VABILO NA OBČNI ZBOR ŠOL- SKEGA SVETA V VILLA DEVOTO

Slovenska osnovna šola v Villi Devoto vabi vse starše na občni zbor, ki se o vršil dne 9. aprila v prostorih GPDS. v Villi Devoto, v ul. Simbrón 5148.

Isti dan se vrši tudi vpisovanje otrok v slovensko šolo.

Odbor

Vesele velikonočno praznike želimo vsem cenj. naročnikom, čitateljem in oglaševalcem Slovenskega lista!

POSNEMAJMO!

Za slovensko šolsko društvo na Paternalu so darovali g. Gašparšič \$ 4.—, N. N. \$ 10.—, J. Vidmar nabral pri pevskem sestanku \$ 4.—, Silvan Pečenko nabral v veseli družbi pri živcu \$ 11.—.

Najlepša hvala vsem darovalcem!

Starši, ki želite, da bi se vaš sin ali hčerka izučila v glasbi, bodisi violine ali klavirja, prijavite jih v društvu. Pouk brezplačen.

ZAHVALA

Za kritje stroškov pri pogrebu pok. Alojzija Abram so darovali še sledeči rojaki: J. Kodrič \$ 1.—, S. Mihelj \$ 1.—, J. Krpan \$ 1.—, L. Vidmar \$ 2.—. Vsega skupaj je bilo nabranega v ta namen \$ 178.40 za kar se cenjenim rojakom prav iskreno zahvaljujemo.

Ta denar se je razdelil tako-le: Cambiaso za pogreb 104.—, nagrobni križ \$ 4.—, za mašo za dušnico g. Hladniku \$ 5.— za očistiti sobo poti in napitnino pogrebem \$ 5.60. Materi pokojnika se je nakazalo \$ 13.85. Ostalih \$ 45.95 se je izročilo gostilničarju Andreju Vodopivec, kateri je več mesecev vzdrževal pokojnika, v upanju, da bo ozdravil in mu vrnil. Na tem mestu se mu prav lepo zahvaljujemo za njegovo človekoljubno delo.

Pokojnikov rojaki.

ZAHVALA

Podpisani se na tem mestu prav lepo zahvaljuje za prejetih \$ 45.95, ki so mi bili izročeni iz prostovoljne zbirke za pok. Alojzija Abram. Če prav trpim še mnogo več dolga od pokojnega, me je to izredno razveselilo, zato čutim dolžnost se javno zahvaliti.

Andrej Vodopivec, gostilničar.

Ste bolni?

Telefonirajte po slovensko

U. T. 22 - 4026

in takoj Vam pošljemo pomoč

Trgovina čevljev

BELTRAM

Vsakovrstna izbira čevljev in copat.

Dto. Alvarez 2288 — Paternal Buenos Aires

ALI SI ŽE PRIDO- BIL NOVEGA NA- ROČNIKA?

Pozor

Za načrte, betonske preračune in Firmo, obrnite se do tehničnega konstruktorja

FRANCA KLANJSEK

Marcos Sastre 4363

Villa Devoto U. T. 50 - 0277

"SLOVENSKI LIST"

Gral. César Díaz 1657 — U. T. 59 (Paternal) 3667 — Buenos Aires

Uradne ure od 9. do 19. ure vsak dan.

ODPOŠILJAMO VAM DENAR potom tistih bank, ki imajo najugodnejši tečaj.

VAM KUPIMO papirnat denar, lire in dinarje, kjer ga prodajajo najceneje.

PRIPOROČAMO NAKUP LADIJSKIH potnih kart na zanesljivih agencijah.

POSREDUJEMO ZA SLUŽBE za moške in za ženske.

ČE KDO VE ZA KAKO SLUŽBO, naj nam takoj javi.

V KATERIKOLI ZADEVI obrnite se do nas, ki vam bomo šli na roko z nasvetom in drugače, kolikor bo v naših močeh.

AKO IZVEŠ ZA KAKO NOVIČO, ki se tiše naših ljudi, sporoči jo takoj na naše uredništvo. Sodeluj z listom.

NAROČNINO PORAVNAJ vedno točno. V nekaterih krajih vas je več Slovencev skupaj; gotovo je med vami tudi kateri, ki razume pomen tiskane besede v materinem jeziku za naše izseljence. Naj poagitira nekoliko med tovariši in rojaki za "SLOVENSKI LIST" ter naj tudi pobere naročnino in pošlje na našo upravo.

POSLUŽUJTE SE samo onih podjetij, ki oglašujejo v našem listu! S tem koristite sebi in nam obenem.

PRVOVRSTNA

Restavracija, Bar in Pivnica

RIVERA 1999 vogal DORREGO
U. T. 54 - 7461

Zračni prostori za društva, ban-
kete in svatbe z rezerviranimi
prostori za družine

Kegljišče in kroglišče

Vsakovrstne jedi ob vsaki uri
Za društva dvorana brezplačno

Priporoča se lastnik

ANTON DEKLEVA

Slovenci doma in po svetu

Uspehi primorskega rojaka

Naš rojak iz Primorskega Slavko Lukman, ki je doma iz Nabrežine, je odšel k filmu. Takrat, ko se je poslavljaj iz Ljubljane s svojim koncertom, res ne bi nihče mislil, da ima tenorist Slavko Lukman tako visoke namene, da bi šel celo k filmu. Pa nas je zdaj le vse skupaj prijetno presenetil, ko smo zvedeli, da se že udeležuje pri neki filmski družbi v Nemčiji. Gotovo pa bomo tega njegovega uspeha še bolj veseli, ko ga bomo imeli priliko videti na filmskem platnu.

SMRTNA KOSA

V Mlančah na Vipavskem je po kratki bolezni na pljučah umrl tamniški posestnik Anton Žvokelj, star 54 let. Njegov sin je leta 1935 padel v Abesiniji. Tudi o njem so italijanski listi pisali, da je padel za domovino in civilizacijo. Mussolini je poklonil družini padlega denarno podporo, na Gočah pa se je vršila zanj maša-zadušnica, katere se je udeležilo mnogo uradništva, karabinerji in vojniki vipavskih garnizij.

KNEZ NAMESTNIK PAVLE JE GOVORIL NA RADIU NA RAZSTAVI V NEW YORKU

V vrsti državnih poglavarjev, ki so govorili za začetek svetovne razstave v New Yorku, je jugoslovanski knez-namestnik Pavle imel 5. III. t. l. ob 19.30 na radiu govor za Združene države, v katerem je rekel, da je srečen, ker se mu je ob priliki svetovne razstave nudila prilika, da izkaže svoje občudovanje Ameriškim Združenim državam in njihovemu odličnemu predsedniku. Ta velika razstava je sijajen dokaz kulturnega, socialnega in gospodarskega napredka velike ameriške nacije. Razstava je zgovoren primer resnice, da se sreča in blagostanje človeštva moreta razvijati samo v ozračju miru in z stalnimi napori. Prav tako sem vesel, je rekel knez Pavle, da morem pri tej priliki pozdraviti vse Jugoslovane, ki žive v Združenih državah. Naš paviljon na razstavi jim bo pokazal napredek in blagostanje njihove domovine in jih bo spomnil na staro domovino. Knez Pavle je končal svoj govor. Iz sreča jim želi srečo in vse dobro. Za njim je govoril predsednik vlade Dragiša Cvetković o pomenu razstave, ter je končal svoj govor: Pozdravljaajoč pri tej priložnosti veliki ameriški narod se obračam na naše izseljence z željo, da v tej razstavi vidijo sliko domovine, ki nanje vedno misli.

OBČNI ZBOR KMETSKÉ ZVEZE V CELJU

5. marca se je vršil v Celju veličasten občen zbor Kmečke zveze, v kateri je porazdeljeno v 300 organizacijah preko 80.000 članov t. j. kmečkih mož in fantov. Na zborovanju je govoril tudi dr. Anton Korosec, ki je med drugim rekel sledeče: "Živimo v čudnih časih. Vse svet je postala ena sama velika, gorostasna kovačnica, kjer se mrzlično kuje orožje in zopet samo orožje za bodočo vojno. Kuje se orožje za vojno na suhem, kuje se orožje za vojsko

na vodi in pod vodo in kuje se orožje za vojno v zraku. Nihče ne ve, kdo bo to novo strašno vojno začel. Nihče ne ve, kdaj se bo ta bodoča svetovna vojna začela. Toda ves svet se je boji, ves svet trepetaja pred njo. Naša kraljevina si ne želi vojne in v tej smeri se giblje tudi vsa njena zunanja in notranja politika. Če smo dobili sedaj novo vladno, potem se ne bo v tem oziru prav nič popolnoma nič spremenilo. — Kmetijski narodi so miroljubni narodi, obenem pa so kmetijski narodi tudi siromašni narodi. Agrarni narodi imajo mnogo krompirja, toda malo denarja (smeh). Zato si ne moremo zidati Maginotovih linij, ne Siegfriidovih linij, — jih sedaj, hvala Bogu tudi ni treba, ker smo obdani od samih prijateljev. Naše Maginotove in Siegfriidove linije, to so žive, strnjene čete naše nepremagljive vojske, ki jo sestavljate večinoma vi, kmečki fantje in možje. Pod vodstvom modrih častnikov ste vi naše upanje, naša moč in naša rešitev. Toda bodite prepričani, naša vlada bo s svoje strani storila vse, da se v svetu in na naših mejah ohrani ljubi mir. Mi sami lahko k temu pomagamo, da nikjer ne izzivamo, nikjer ne dražimo, kakor to zdaj pa zdaj v svoji zlobi poskušajo znani levčarski elementi. — Nočem govoriti o tem, kako zelo se veselimo, da je prišla na dnevni red nova politika v razmerju med Srbi, Hrvati in Slovenci. Tudi nočem govoriti o vsebini in cilju te politike, ker je to uradna politika sedanje vlade in o njej lahko dajejo veljavne izjave samo člani vlade. — Naša naloga je, da to politiko vlade z vsemi silami podpiramo, ne pa da jo otežujemo. Že se nepoklicani kot nekaki zdravniki-mazači in nekaki premogočni strokovnjaki vsiljujejo za podobna vprašanja. Slišali smo celo že govornike, ki naravnost kvarijo politiko nove vlade in jo hočejo kompromitirati. Slon ne zna zalivati trave, a pohoditi jo zna. — Druga naša naloga je, da si ne domišljujemo, da sedaj, ko je zopet v našem političnem ozračju malo več svežega, svobodnega zraka, že smemo vse storiti, vse pisati in govoriti, kar kdo hoče. Položaj je preveč težak, vprašanja so preveč kočljiva, da bi smeli izrabljati neomejeno svobodo. Najvišje načelo, po katerem se moramo vsi ravnati, nam mora ostati: "Blagoslov naše skunosti, naše domovine." Preko teh mej ne smemo skakati. Ne vidim razloga, zakaj bi naša po vsej državi razširjena stranka Jugoslovanska radikalna zajednica ne bila samo tako pomembna, kakor je bila do sedaj. Nasprotno. Mislim da je pri reševanju velikih vprašanj še bolj potrebna, kot je bila do sedaj in, da je treba za njeno razširjanje in utrditev še bolj delati kot doslej. Ne smemo nas tudi motiti spremembe v vladah. V vseh trenutkih političnega življenja je treba ohraniti mirno kri in dobre živce. Da vam, ki ste še po večini mladi, povem staro temeljno politično resnico stalna, neminljiva je samo dinastija. — Čestitam zaradi nje državi, slovenskemu narodu, kakor tudi vam, dragi kmetje, možje in fantje!" — Za dr. Korosecem je pozdravil zborovanje ban dr. Marko Natlačen ter čestital Kmečki zvezi za tako uspešno delo. Od svoje strani je ban obljubil vso

stvarno in moralno pomoč in izrekel željo, da bi Kmečka zveza s svojim delom služila državi in narodu in svojemu kmečkemu stanu.

ZAVAROVANJE OBRATNIKOV PO VSEJ JUGOSLAVIJI

5. marca na plenarnem sestanku upravnega odbora Glavne zveze obrtnih združenj iz vse države je bil sprejet sklep o obveznem zavarovanju obrtnikov po vsej državi. Na sestanku je več govornikov zahtevalo obvezno zavarovanje mestnih kakor tudi podeželskih obrtnikov.

Jugoslovanska trgovina je močno razvita

V 93 držav v Evropi imi zven nje prodaja svoje blago naša država. Toda le 14 držav je takih, ki zavzemajo v tablici kupecev vsaj 1% našega skupnega izvoza. Prav te države so zastopane v našem izvozu skupaj z 92%. Najboljši kupec naših proizvodov je Nemčija z Austrijo. Ima namreč prvo mesto s 42%. Na drugo mesto je stopila Anglija z 9,61%. Slede Českoslovaška, Belgija, Italija, Združene države, Madžarska, Grčija, Holandija, Švica, Poljska, Francija in Romunija. Ianski izvoz se je v primeri s predlanskim močno spremenil. Povečal se je izvoz v Nemčijo, zmanjšal pa v Italijo, ki je predlanskim zavzemal še drugo mesto, lani pa je bila šele na petem. Pač pa je Anglija od petega mesta napredovala na drugo. Zlasti pa je padel jugoslovanski izvoz v Francijo. Predlanskim je bilo izvoženega blaga za 330 milijonov, lani pa le za 33.

ZA POVZDIGO ŽIVINOREJE V JUGOSLAVIJI

Kmetijski minister je odredil, da se iz kredita v višini milijona dinarjev, ki ga je dal na razpolago za zboljšanje naše živinoreje, kupi plemenska živina za živinorejske kolonije. Za vsakega bika bo kmetijsko ministrstvo dalo podporo v višini od 3.500 din, za kravo ali junco pa po 1.500 din; razliko v nabavni ceni morajo pa plačati živinorejske organizacije same. Živina se bo nabavila na področju savske banovine, kjer se vsako leto vrše sejmi plemenske živine, dalje v dravski, dunavski in driskvi banovini. Če upoštevamo, da je izvoz goved zadnje čase znatno padel, bomo videli, kolikšnega pomena je tak ukrep za živinorejo. Tudi živinorejske organizacije bodo tako prišle do prvovrstne plemenske živine.

KRAJEVNA IMENA NA PRIMORSKEM SE VEDNO SPREMENJAJO

Da boste znali morebitne prihodnje dogodke o katerih bo poročalo italijansko časopisje, postaviti v pravi kraj, je potrebno, da veste tudi za zadnje spremembe krajevnih imen na Primorskem, če pa se utegne zgo-

ZOBOZDRAVNIKA

DRA. SAMOILLOVIČ
de Falicov in

DR. FELIKS FALICOV

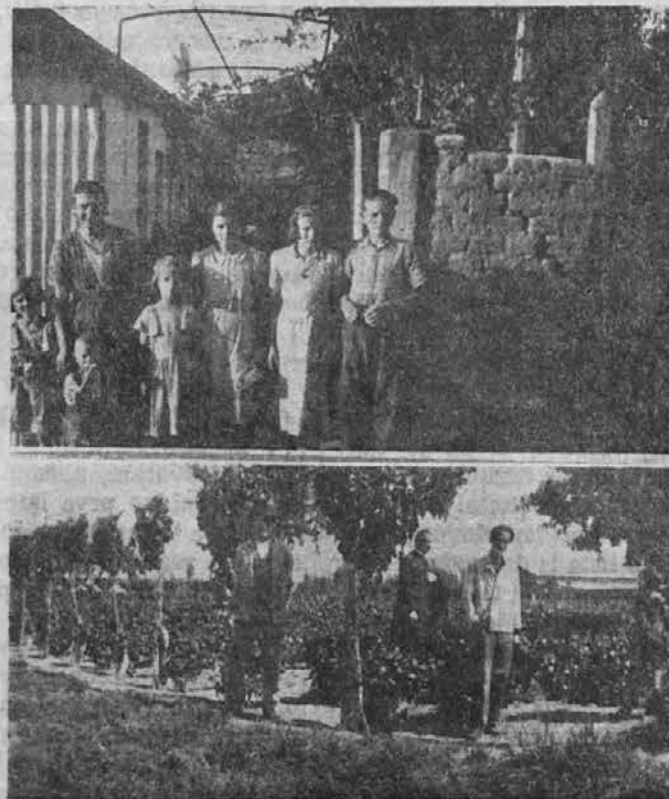
Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure.

DONATO ALVAREZ 2181
U. T. 59 - 1723

Slov. Babica

FILOMENA BENES-BILKOVA
diplomirana na univerzi v Pragi in Bs. Airesu ter večletna babica v bolnišnici Juan Fernándeza. — Zdravi vse ženske bolezni. — Slovenske žene posebno dobro negovane.

Ordinira od 9 zjut. do 9 zvečer
LIMA 1217 — BUENOS AIRES
U. T. 23 - Buen Orden 3389

Vinogradi rojaka Periča

čiti, da niti za dogodke v vaši neposredni bližini ali vsaj v vami prej znanih krajih, ne boste vedeli, ker se zdaj ti kraji imenujejo drugače. Naj navedemo nekatera nova krajevna imena: Gora Peč, na italijansko-jugoslovanski meji je dobila ime "Monte Forno", nekdanje Cerkno zdaj več ne imenuje "Circina", pač pa "Pieve", Bukovje nič več Bucuje, pač pa "Faggetti" (faggio pomeni v italijanščini bukev), Bukovica za Drago je zdaj Faggetto in Valone, Podbukovo na Cerkljanskem — Pie di Faggetto. Če pa se bo odslej naprej kaj zgodilo v Aquilii, vedite, da je bilo to v prejšnjih Zavljah.

ELEKTRIČNI TOK V KARLOVCU POCENI

Najeenejši električni tok bodo imeli Karlovčani. Elektrarna v Ozlju je tako preobremenjena, da je začela mestna občina v Karlovcu misliti na to, kako bi omejila porabo električnega toka. Doslej so v mestu plačevali porabljeni tok pavšalno in si eer od žarnice. Poslej pa bodo namestili povsod števec, obenem pa znižali cene toka. Kakor so izračunali, se bo električni tok pocenil za približno 25%. Z ukinitvijo pavšalnega plačevanja pa so zadovoljni tudi potrošniki, ki bodo plačali le toliko toka, kolikor ga bodo dejansko porabili.

GASILSTVO V SLOVENIJI JE ZELO RAZŠIRJENO

Gasilstvo je danes pri Slovencih jako ukoreninjeno, in razširjeno. Sedaj šteje naše gasilstvo v vseh edinicah (četah) več kot 30.000 izvršujočih članov, ki so razdeljeni na 955 čet oziroma društev. Člani teh društev so sami resni in zreli možje ter ravno zaradi tega predstavljajo pravo slovensko prostovoljno armado kot je nimamo nikjer drugje. Ni ga kraja in nimamo pomembnejših vasi, kjer bi danes že ne bilo gasilcev. Imamo v Sloveniji nad 400 občin. Če število čet oziroma gasilskih društev

primerjamo s številom občin, vidimo, da je po nekaterih občinah po več gasilskih edinic in je res pri nas več občin, ki imajo po pet gasilskih čet (Mursko polje, Savinjska dolina).

IZVOZ JUGOSLOVANSKIH VIN

Vprašanje izvoza naših vin bo glavna točka razprav na kongresu vinogradnikov in sadjarjev v Vršču 11. in 12. marca. Površina, zasajena z vinsko trto pomeni za našo državo velikansko premoženje, le da obstoje še vedno hude ovire, ki preprečujejo vnovčenje vina. Zlasti je slab izvoz, ki je v zadnjih desetih letih padel skoraj na ničlo. Mnogo so krive razne trošarine, glede katerih pravijo vinogradniki, da bi jih bilo treba pavšalirati. Dalje bi morala država dajati izvozne premije na zares kakovostno blago in ne na količine. Dalje se bodo vinogradniki bavili z vprašanjem zadrug in vinarskih šol. Na drugi dan kongresa pa bo prirejena razstava banatskih vin.

ANGLIJA PONUJA SVOJE IZDELKE JUGOSLAVIJI

Angleška težka industrija ponuja svoje izdelke Jugoslaviji na dolgoročni kredit in ob zmernih obrestih. Ponudba se tiče železnih izdelkov sploh, zlasti na pa potrebnih za železnice, lokomotive, tovorne in osebne vozove itd. V ta namen naj se sklene posebna pogodba o večjih dobavah. Pogodba bi se razširila tudi na druge balkanske dežele. Cene so jako povoljne.

KROJAČNICA "GORICA"

Hočete biti dobro in elegantno oblečeni
Pridite v krojačnico "Gorico", kjer boste vedno dobro postreženi.

FRANC LEBAN
Ul. WARNES 2191
(Nasproti postaje Paternal.)

RESTAVRACIJA

"PRI ŽIVCU"

kjer boste postreženi z dobrim vinom, pristnim pivom in vedno svežo domačo hrano. Prostori pripravi tudi za svatbe.

Rojakom se priporoča lastnik

EMIL ŽIVEC

Osorio 5085 — La Paternal

AKO HOČETE BITI ZDRAVLJENI OD ODGOVORNEGA ZDRAVNIKA

zatecite se k

Dr. A. GODEL

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOSKIH IN NEMSKIH NAČINIH KRVNE IN KOŽNE BOLEZNI ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO
Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specialisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni

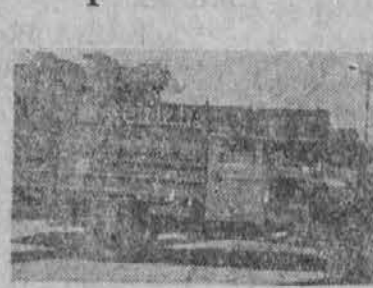
ŽARKI X — DIATERMIA — ANALIZE

Sprejema se od 9 do 12 in od 15 do 21 ure.

GOVORI SE SLOVENSKO

CALLE CANGALLO 1542

Poslužujte se PREVOZNEGA PODJETJA "Expreso Gorizia"

Franc Lojk

VILLARROEL 1476
U. T. 54 - 5172 — 54 - 2094

Francozi bodo priredili večer jugoslovanske glasbe

Jugoslovanski kulturni atašee v Parizu, je poslal pismo, s katerim obvešča našo filharmonijo, da bodo Francozi priredili večer jugoslovanske glasbe, na katerem naj bi bila izvajana dela slovenskih skladateljev. Naša filharmonija ima takoj sestaviti program in določiti avtorje, katerih dela bodo izvajana. Vse kaže, da bodo Francozi že prav v dobljenem času začeli izredno pospeševati kulturne stike z našo državo. V kratkem bo prišel v Jugoslavijo Rene Bathon, ki bo pripravil več koncertov iz francoske glasbe. Kakor se sliši, obstoja tudi načrt, po katerem bi prišlo do izmeničnih koncertov: francoski dirigenti naj bi dirigirali v Jugoslaviji koncerte s francoskim programom, naši pa v Franciji koncerte z našim sporedom. Začetek naj bi predstavljal koncert naše glasbe, ki ga zdaj pripravlja velik pariški orkester.

Pravila društva "Slovenska knjiga" potrjena

Že v letu 1938 so bila izdelana in tudi potrjena pravila novega društva "Slovenska knjiga", ki ima namen propagirati slovensko lepo knjigo doma in v inozemstvu, varovati jo pred poplavo manjvrednega blaga ter podpirati v razvoju. Predvsem pa si je postavilo za nalogo, poiskati sredstva, da uveljavi slovensko lepo knjigo v inozemstvu, v prvi vrsti tam, kjer živi več slovenskih izseljencev, pa tudi v večjih tujih državah središčih ter odpirati naši knjigi nove trge. V ta namen je v imenu pripravljalnega odbora sklical g. minister v p. dr. Novak Fran v knjigarno Akademike založbe šestanek predstavnikov slovenskega kulturnega življenja, znanstvenike in zastopnike književnih organizacij, urednike slovenskih revij ter prijatelje slovenske lepe knjige, ki so zvolili dne 1. marca naslednji odbor: predsednik dr. Novak Fran, minister v p., podpredsednik dr. Kos Milko, univ. prof. Za odbornike, namestnike in nadzornike pa so bili izbrani: Hribar Zoran, industrijalec, prof. Kolar France, predsednik Društva slovenskih književnikov, ravnatelj Radia Ljubljane in kritik, univ. prof. dr. France Ramovš, akademik, prof. dr. Rupel Mirko, dr. Stele Franc, univ. prof. arh. Tomažič Franc, dr. Boris Furlan, univ. prof., Leskovec Leskovec Ivanka, trgovka, ter urednik B. Borko in dr. Tine Debeljak. Poleg tega glavnega odbora pa se je ustanovil tudi širši tehnični odsek, ki bi skrbel na priprave gradiva in u-

reditve ter mu načeljuje pesnik Mile Klopčič.

ROJAKI V DOMOVINI ZA IZSELJENCE

Na poziv kraljevske banske uprave so darovali za naše izseljence: Mariborska tiskarna 400 izvodov knjig, Slovenska matica v Ljubljani 97 izvodov, Tiskovna zadruga v Ljubljani 80, založba "Evalit" v Ljubljani 40, Mladinska matica v Ljubljani 7. Poleg tega so darovali dijaki na srednjih, učiteljskih in meščanskih šolah še 4.973 knjig. I. drž. deželna meščanska šola v Ljubljani pa poleg knjige še 6 zanimivih albumov.

Dvajsetletnica priključitve Slovenske Krajine Jugoslaviji

Letos poleti bomo praznovali 20 letnico, ko je bila Slovenska krajina po sklepu pariške konference priključena Jugoslaviji. Tujsko-prometno društvo v Murski Soboti se je zato odločilo, da za proslavo tega pomembnega jubileja organizira razstavo, ki naj pokaže gospodarski in kulturni razvoj Prekmurja v 20. letih pripadnosti k naši državni skupnosti. Z razstavo naj bi bile v zvezi tudi razne kulturne, sportne in zabavne prireditve, ki bi pritegnile v Mursko Sobotu — metropolo Slovenske krajine — čim več obiskovalcev. Ta prireditev, ki bo trajala od 17. do 26. junija, je dobila v naši javnosti ime "Predmurski teden". Organizacija "Prekmurskega tedna" je močno zaposlila vso prekmursko javnost, ki se v polni meri zaveda, da bo treba razstavo temeljito pripraviti. Prvič v 20 letih življenja v svobodni državi in skupno z ostalimi Slovenci bo prebivalstvo Slovenske krajine stopilo pred našo javnost in nam pokazalo, kaj premore dežela kneza Kocjla v svojem stremeljenju za gospodarskim in kulturnim uveljavljanjem. Prvič se bo zdaj nudila prilika, da se organizirajo iz ostale Slovenije in Jugoslavije izleti v Prekmurje. Murska Sobotu bo gostoljubno sprejela izletnike in prireditelji "Prekmurskega tedna" bodo poskrbeli, da si bodo gostje lahko ogledali znamenitosti in zanimivosti naše Slovenske krajine, predvsem znamenito Plečnikovo umetnino: cerkev v Bogojini, stari cerkvi v Martjancih in na Selu, gradove v okolici, slovito zdravilišče Radence, ki je komaj 10 km od Murske Sobotu, veliki most čez Muro pr. Petanjcih, itd.

Dr. Fedor Aranicki, šef izseljenskega odseka ministr. socialne politike

Duhovniki se branijo Idrije

Idričani nimajo svojega dekana. Mesto te dekanije je bilo pred časom izpraznjeno in zdaj opravlja napolno duhovniško službo v tej idrijski kotlini dva čisto mlada duhovnika, od katerih je eden domačin Stefan Gnezda z Jelenje vrha. Pri prvem razpisu se ni javil nihče, ki bi bil pripravljen prevzeti to prenaporno in važno mesto. Pričakujejo, da bo to mesto v kratkem ponovno razpisano. Zdaj tukajšnji domačini mnogo ugibajo, kdo bo bodoči idrijski dekan. Na vsak način pa si Idričani žele na to mesto moža, ki bo znal tudi slovensko. Kakor se zdi, jim bo ta želja tudi uslišana. Pri prvem razpisu je bilo, kakor smo zdaj

Vinski prostori Dalmatinca Periča in Lujanu pri Mendozi

(Pride iz strani 1)

Franciji na vlado opozicij, o čemer se govori, da se bo najbrže tudi zgodilo, predvsem v Angliji, da bodo Lloyd George, Eden in Churchill zamajali Chamberlaina, Halifaxa in Simona. Sovjeti so namreč mnenja, da v Londonu, Parizu in Varšavi še ni nobene prave iskrenosti za skupno kolektivno delovanje, kajti Poljska je bila, ko se je šlo za usodo Češkoslovaške, na strani osi Rim-Berlin. Ker pa so na vladi isti možje, je pričakovati, da bodo tudi nadalje vodili le priložnostno politiko, ki pa jo Rusija načeloma odklanja, kajti gre se za varnost vseh manjših držav in narodov, ne samo enega. Seveda računajo v Parizu in Londonu, da bo Rusija navsezadnje vendarle pristopila na njih stran.

Velike demokracije so torej po dolgem obotavljanju, ko so že žrtvale Abesinijo, Španijo in Češkoslovaško, končno vendarle reakecionirale. V bližnji bodočnosti bomo videli, kako se bodo stvari zasukale.

Poljski zunanji minister polkovnik Beck se mudi ta čas v Londonu. Zagotovili so mu vojaško in baje tudi finančno pomoč Poljski.

Poljska in Rumunija, ki sta imeli vojaško pogodbo za slučaj proti Sovjetom, sta sedaj to pogodbo v toliko popravili, da velja sedaj proti Nemčiji, če bi hotela eno ali drugo državo napasti.

zvedeli, mesto idrijskega dekana ponujeno župniku neke furlanske župnije, ki pa je izjavil, da si tega mesta ne upa prevzeti, ker ne zna slovensko.

Veliki zavod "RAMOS MEJIA" Venereas

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje. SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914) KOŽA: Krončni izpuhi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki. ZLATO ZILO: zdravimo brez brez operacije in bolečin. SPOLNA SIBKOST: hitra regeneracija po prof. Cicarelliju. ŽIVČNE BOLEZNI: Nevrastenija, izguba spomina in sibiost. REVMATIZEM: kila, nadua, gota, sibiost srca, zdravimo po modernem nemškem načinu. PLJUČA: Kašelj, sibiost pljuča. GREVA: eolitis, razširjenje, kronična zapeka. GLELO, NOS, UŠESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin. POPOLNO OZDRAVLJENJE \$ 30.— PLAČEVANJE PO \$ 5.— NA TEDEN. Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje z jamčeno. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje. OD 9—12 OB NEDELJAH OD 8—12

Rivadavia 3070 PLAZA ONCE

KADAR ISČETE SLUŽBE

obrnite se na rojakinjo

Berto Cernič

DORREGO 1583 — Gs. Aires

U. T. 54 - 3588

RAZNE VESTI

Nemško časopisje silovito napada Anglijo ter piše, da hoče Chamberlain okrog Nemčije postaviti tope in jo tako držati v jeto. A Hitler da bo že znal najti izhod.

Kralj Ghazi v Iraku se je z avtomobilom, ki ga je sam šofiral, smrtno ponesrečil. Star je bil 26 let ter ima sina, ki je šele 4 leta star, zato bo do njegove polnoletnosti vladal pokojnega kralja stric. Vsled kraljeve smrti pa utegnejo nastati tudi veliki politični zapletljaj, ki imajo tudi tu vpliv Angleži, ki ga jim kratijo Italijani.

Italijansko časopisje še vedno ljuto napada Francijo ter piše, da Italija ne bo prej odnehala, dokler ne doseže "svoje".

Pred nemškim poslanstvom v Santiagu v Čileju je bila položena bomba, ki pa ni napravila večje škode in tudi mrtvega ni bilo nobenega.

V Belgiji so imeli volitve pri katerih pa so popolnoma propadli fašisti, čeprav so imeli vso pomoč iz Nemčije.

Franco je odredil masno usmrnitev vseh protifašistov.

V Gdansk, ki je pristaniško mesto na Poljskem koridorju, je prišlo med nacisti in Poljaki do spopada.

600 italijanskih dobrovoljcev, ki

so se bojevali na Francovi strani v Španiji in bili ranjeni, se je v torek na bolniški ladji "Gradisca" pripeljalo v Neapulj. Prestolonaslednik princ Umberto in Maria Josefa sta šla na ladjo, da sta pozdravila ranjenec.

Francoska zbornica je v torek ponovnoizbrala za svojega državnega predsednika francoske republike Alberta Francoisa Lebruna, ki je dobil 560 od skupnih 916 oddanih glasov, njegov protikandidat, Justin Godart, pa je dobil samo 50 glasov. Drugi glasovi pa so bili razdeljeni na posamezne poslance. Lebrunovo izvolitev so desničarji z zadovoljstvom sprejeli, levičarji, kakor komunisti, socialisti, in nekateri radikali pa sovražno in klicali: odstopi naj.

Ugodna prilika!

Zaradi družinskih razmer se prodaja dobro idoča gostilna po zelo nizki ceni.

Povpraša se pri uredništvu "Slovenskega lista".

V DAR DOBITE

Na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6, lepo sliko v barvah. Odprto tudi ob nedeljah. Atelje MARKO RADALJ Facundo Quiroga 1325 U. T. 22 - 8327 DOCK SUD

Dragi rojak!

OBIŠČI KROJAČNICO

Leopolda Uşaj

ako hočeš biti v vsakem oziru dobro postrežen!

GARMENDIA 4947 (Paternal)

Buenos Aires

Knjige Družbe Sv. Mohorja v Celju za leto 1939.

REDNO IZDANJE:

1. Koledar za leto 1940.
2. Večernice: Pravica do življenja. Socijalno-zgodovinska povest. Spisal Fr. Bevk.
3. Jezus Dobri pastir. Molitvenik z debelimi črkami. Sestavil Dr. Fran Jaklič.
4. Zgodovina slovenskega naroda. 16. in poslednji snopič. Spisal Dr. Josip Mal.
5. Življenje svetnikov. 14. snopič (od 18. septembra dalje). Uredil Dr. Franc Jaklič.

Udnina za leto 1939, stane za Ameriko N\$S 1.25, za Argentino in Uruguay pa \$ 5.— m/n argentina. Iz notranjosti pa 50 ets. več.

KNJIGE ZA DOPLAČILO:

1. Krašenje cerkvá. Spisal Jože Smrda. Broširana knjiga stane \$ 2.20, vezana \$ 3.30.
2. Dr. Franc Detela: Trojka. IV. zvezek Zbranih spisov. Uredil Jakob Šolar. Broširana knjiga stane \$ 6.60, vezana pa \$ 8.20.
3. Henry Bordeaux: Strah pred življenjem. Roman. Broširana knjiga stane \$ 3.—; vezana pa \$ 4.—.
4. Ruske pravljice. Z avdom, prevedel Jakob Grčar. Ilustriral oKstantin Gri-gorovič Barski. Broširana knjiga stane \$ 3.—; vezana \$ 4.—.
5. Hugon Turk: O zdravju in boleznih domačih živali. Broširana knjiga stane \$ 1.80, vezana pa \$ 2.70.

Naročila sprema poverjenik družbe g. Franc Lakner, Warnes 2215/2, Buenos Aires, lahko se pa tudi naročite pri istemu v uradnih urah v Banco Germánico, L. N. Alem 150. Tudi oba slovenska izseljenska duhovnika sprejemata naročila za knjige. Naročniki iz notranjosti ali Uruguaya, naj priložijo naročilom 10% za pošto od Buenos Airesa do kraja svojega bivališča. Na naročila brez denarja se ne ozira. Letos je precej udov, ki niso uvrščeni v seznam udov v koledarju, ker so pozno naročili. Vsa naročila glede Mohorjevih knjig morajo biti v mojih rokah najpozneje do Isle nedelje, to je dne 16. aprila 1939.

Franc Lakner.

Rojaki

Predno si naročite obleko

OBIŠČITE

KROJAČNICO

Cirila Podgornik

ki Vam nudi najboljšo postrežbo v vseh ozirih.

CENE ZMERNE

TINOGASTA 5231

Villa Devoto

slovenska tovarna mozaika

Velika izbira granitnega, apnenčevega in večbarvnega mozaika. Specialno izdelovanje granitnih stopnic ter vseh v to stroko spadajočih del

Albert Gregorič

J. Pedro Varela 5233

U. T. 50 - 5383

Villa Devoto Buenos Aires zasebno J. P. Varela 5130

Radiofonija v sovjetski Rusiji

Kurt London je napisal knjigo o svojih opazovanjih pod naslovom "The Seven Soviet Arts", ki je nedavno izšla v Londonu in zbudila precej pozornosti. Pisana je kritično in vsa izvajanja so dokumentarno podprta. Ni vse sama slava in hvala, celotni vtisk pa je vendarle ta, da se je umetniška proizvodnja v Sovjetski Rusiji, posebno pa uživanje umetnosti, tako dvignila, da ne moremo najti primere nikjer drugod. Pise govori tudi o vlogi, ki jo ima v Rusiji radiofonija, in o človeku, ki mora časih po sili poslušati programe, ki ga sploh ne zanimajo.

Kurt London poudarja tudi tole: "Kakorkoli je videti neverjetno, je vendarle resnično, da je štiri in sedemdeset sovjetskih radijskih oddajnih postaj in sedem tisoč posredovalnih, ki so včlanjene v zveznem radiofonskem odboru komaj od leta 1933, združilo s svojo mrežo 150 najrazličnejših jezikov in plemen, življenjskih okoliščinah in podnebjih. Prav tako je res, da je radiofonija, ki jo Rusi uprabljajo bolj za izobrazbo kot za zabavo, ustvarila milijone učencev, čijih zanimanje in duhovna višina nadkriljujeta zapadnjaško v kakovosti in količini.

Do konca lanskega leta (1938.) je bila v Rusiji po radiu oddanih sto trideset tisoč ur glasbe, izobrazbe in kulture. Ruski programi so sestavljeni iz glasbe, slovstva, gledaliških predstav, ki jih oddajajo naravnost z odra, ter navodil za samouke in iz otroške vzgoje. Glasbeni oddelek oddaja simfonično, komorno in sploh instrumentalno glasbo, pesmi za ljudstvo in ljudsko glasbeno umetnost. Vse to je seveda spojeno s poukom: "Zgodovino klavirskega koncerta" podaja na primer na štirinajstih koncertih z vsemi potrebnimi razlagami in pojasnili. Prav tako oddajajo tudi opere z najobširnejšimi komentarji o njihovi zgodovini in o življenju njihovih avtorjev. Večkrat so na programih seveda tudi javni, narodni koncerti.

Med poslušalci in radijskim odborom je v Sovjetski Rusiji dopisovanje bolj živahno kakor v Ameriki.

Program izpreminjajo prav pogosto in ga prilagajajo željam poslušalcev. Uprizarjajo tudi programske tekme, pa sestavljajo potem zaključni program v pretežnem delu po željah občinstva — poslušalcev. Dela velikih mojstrov so zmerom na dnevnem redu. Moderna glasba v Sovjetski Rusiji ne uživa mnogo simpatij. Knipper, Šostakovič in drugi imajo samo po sto do dve sto uprizoritev na leto, medtem ko jih je lani n. pr. Čajkovski imel 1.530, Rimskij-Korjakov 986, Glinka, Beethoven, Schubert in Strauss pa po 821. Tudi plesna glasba je popularna, najbolj tradicionalni ruski in drugi narodni plesi, potem pa počasni, melanholični ruski "valček", Jazz podajajo samo v tako zvani "sladki obliki" — to se pravi: mirnejši in brez znanih kakofonij.

Pisatelji berejo svoje knjige ali pa še neobjavljene rokopise. Skoraj sedemdeset odstotkov vseh govornih točk je te vrste. Časih pripovedovalna dela tudi dramatizirajo, pesnice pa običajno deklamirajo ob rahlem spremljevanju glasbe.

Dramatski odseki ruske radiofonije organizira predstave v svojih studijih ali pa gre v gledališče, da predstave oddaja kar od tam. Posebne ure so prihranjene za predavanja. Slavni igralci nastopajo z monologi, ravnatelj in proizvozniki pa govore o idejah, na katerih stoji njihovo delo.

Nenavadno poučna so radijska navodila za samouke. Vsi odseki radijskega odbora sodelujejo, pa oddajajo poslušalcem predavanja z vseh mogočih področij znanja. Polradin govore o načelih slovstva, glasbe, lepote umetnosti, politične in kulturne zgodovine ter astronomije. Zgodovina Rusije in njene devolucije podajajo z vsemi, tudi najmanjšimi in najmanj pomembnimi podrobnostmi. Prav radi oddajajo tudi poročila s španskih in kitajskih bojišč.

Na ta način obdelujejo Rusi kulturno in sploh znanstveno polje resnačno, tako da si tudi kmetje v najbolj oddaljenih krajih lahko pridobijo splošnega znanja že s tem, če poslušajo radiofonske oddaje. Skoraj ni verjetno, da bi ruski kmet kdaj zamudil kakšno poučno predavanje, ker je kar strastno hrepeneje po izobrazbi pri Rusih skoraj vsakdanji pojav. Zelo priljubljen predmet je bil tudi razglas nove ruske ustave, prav tako pa tudi Strahanovitov pokret za temeljitejšo strokovno znanje.

Vsako jutro ob 8.20 je za deset minut na sporedu "koledar važnih dni": zgodovinskih dogodkov ali rojstnih dni mož, kakor so n. pr. Marx, Lenin, Stalin, Darwin, Krištof Kolumb, Dickens, Majakovski in drugi.

Rusi v svojih oddajah prav radi omenjajo tudi politike, znanstvenike, pisatelje in umetnike, da se tudi najširši krogi seznanijo s temi imeni. Po radiu pozdravljajo vsak uspeh sovjetske države na polju industrije in sploh dela. Predavajo tudi o vladah drugih držav, o njihovih častih in o njihovi gospodarski politiki. V poslušalčevi glavi se na ta način ustvarja slika mednarodnega položaja, seveda zmerom samo z ruskega stališča.

V ruskih radijskih oddajnih postajah je redno na sporedu tudi "Radijski slovar", prav za prav odgovori na vprašanja poslušalcev. Zelo popularna je serija "zabavne znanosti", kjer poučujejo fiziko, kemijo, botaniko in matematiko s pomočjo enostavnih, zabavnih primerov. Veliki nuenjaki govore osebno o svojem delu na takšen način, da jih tudi najbolj preprosti poslušalci lahko razumejo. Med predavanji posamezne stroke poteče zmerom po šest dni, da morejo poslušalci razmišljati o tem, kar so slišali, in zahtevati potrebna pojasnila. Ta predavanja so tako razumljiva, preprosta in kontrolirana, da si človek v nekaj letih lahko pridobi res obsežno znanje, če posluša predavanja vsaj po nekaj ur dnevno.

Kakovost otroškega radia je v Sovjetski Rusiji na višji stopnji od one za odrasle. Glavni njegov namen je pomagati učiteljem in vplivati na vzgojo z umetniškimi sredstvi. Ruske radijske oddajne postaje oddajajo tri vrste otroških sporedov:

Za otroke od pet do osem let: petnajst razglabljanj na mesec, vsako po petnajst minut, s čitanjem, dramo in glasbo za otroke, ter pripovedovanjem basni, povestice in pravljice.

Za otroke od osem do enajst let: trideset razglabljanj mesečno, vsako po 20 do 40 minut, s splošnimi informacijami za otroke, otroškimi operami in kratkimi glasbenimi igrami, ki trajajo običajno po 25 minut, kakor n. pr. Starokademijske "Robinson Crusoe" in Robertov "Maj vsepovsod".

Za otroke od dvajset do petnajst let oddajajo literarne dramatizacije Dickensovih "Pikvikovcev" z

glasbo, Molierovega "Namišljenega bolnika" ali Longfeldovega "Hiawatha". Glasbeni odsek podaja klasično in sodobno rusko glasbo. Veliko važnost polagajo na glasbo za otroke in delujejo na tem polju najboljši ruski skladatelji. V teh urah nastopajo tudi "Mladi pionirji" s povesticami, petjem, zbori in čitanjem. Več kakor šestdeset takšnih sporedov dajejo na mesec in največja radijska postaja ima dnevno tri programe za "Pionirje" in otroke.

Naravnost presenetljivo se je pokazalo, kako spaja razna sovjetska plemena, leta 1936., o priliki splošne sovjetske radijske slavnosti. Vsaka republika je izvajala svoj narodni program, a vsa predavanja so prenašale postaje po vseh krajih sovjetske unije. Centrala sovjetske radiofonije daje na ta način čudovito priliko za opazovanje, kako združevalna radijska ideja zedinjuje različna plemena Rusije. Prav dobro vemo, kako razdružen je zapad, če pogledamo proti vzhodu, pa vidimo, kako se 150 čisto različnih plemen združuje za dosego skupnega cilja in za boljše bodočnost svoje velike domovine.

In to je največji speh sovjetske radiofonije.

Armada Čankajškovega sina

Najstarejši sin generala Čankajške Čungčingko organizira v pokrajini Kiangsi novo armado. Njega smatrajo za poveljnika prostovoljnih sil narodnega pokreta pokrajine Kiangsi. Člani njegove armade so moški od 18. do 36. leta, ki so izvežbani v najmodernejšem vodstvu vojne. Doslej je njegova armada dala že 10.000 mož na razna bojišča. Sin maršala Čankajškega je star 30 let in je dovršil univerzo v Moskvi, pred nekaj leti pa se je vrnil nazaj na Kitajsko ter stopil v vojaško službo.

Zadnji potnik "Titanica" umrl

Dne 15. aprila leta 1912. se je sredi oceana potopila največja in najlepša ladja takratnega časa "Titanica" na svoji prvi vožnji iz Evrope v Ameriko. Strašna nesreča se je po časi pozabila, tistih, ki so dogodek sami doživeli in ostali živi, je bilo malo — in tako gre življenje naprej. Spomin na katastrofo pa je spet nekoliko poživila smrt enega izmed zadnjih še živčih in preživelih potnikov, ki je pred kratkim umrl v St. Justu v Cornwallu na Angliškem. To je bil duhovnik Charles Richard Vallance Cook, ki se je takrat vozil s "Titanicom" kot ladijski duhovnik. Ob nesreči, ko se je potapljala dragocena ladja in je utonilo 1571 ljudi, je do zadnjega vztrajal na svojem mestu in tolažil in miril zbegane množice. Kako se je rešil, nihče ne ve, tudi on sam ne. Takrat je bil star 24 let, mlad kaplan, pa od tistega dne ni več opravljal duhovniškega poklica. Ta dogodek ga je živčno tako zlomil, da si nikdar več ni opomogel. Ko se je vrnil v Anglijo, je zapadel neozdravljivi bo-

lezni, v kateri se je vedno čutil preganjanega, zasledovanega in v smrtni nevarnosti. Od svojega 26. leta ni nikdar zapustil hiše, v kateri se je naselil z nekim strežajem. Zvel je od neznodnih rente, ki mu jo je plačevala družba, katero last je bila ladja "Titanic". Vsa leta ni živa duša stopla v njegovo hišo, ker vsaka tuja hoja ali trkanje ga je tako zbegalo in splašalo, da je ves trepetal. Do zadnjih let je skoraj redno ponoči vstajal in začel tekat po hiši, po stopnicah gori in doli po cele ure in neprestano je vpil: "Rešite se! Rešite se!" dokler se ves izčrpan ni zgrudil po tleh. Pred nekaj dnevi ga je srčna kap rešila strašnega stanja.

Rdečelase ženske

Rdeči lasje so veljali povsod vedno kot nekaj posebnega, zlasti kot znamenje moči. Ni čudno, da so dame v starem Rimu potrešile mnogo denarja, da so prišle do takšnih rdečih las, iz katerih so lasuljarji izdelovali drage lasulje. Če je hotel kakšen rimski vojščak kaj posebnega prinesiti svoji izvoljenki z vojnega pohoda, ji je prinesel rdeče lase Germanov. Germani so bili namreč večimoma rdečelasci.

V dobi renesance si je beneški slikar Tician z rdečo lasno barvo svojih ženskih portretov, ki so jo imenovali po njem Ticianovo rdečo, pridobil poseben sloves. Portreti njegove hčere Lavinije, katere lasje so imeli poseben odtenek v purpurno rdečo, so bili vedno v visoki ceni. S tem odtenkom je naslikal tudi cesarja Karla V., gospodarja dveh svetov, v čigar kraljestvu sonce ni nikoli zašlo. Hans Holbein je z rdečimi lasmi naslikal tudi angleškega kralja Henrika VIII., tistega, ki se je tako "ovekovečil" s svojim razmerjem do žensk. Malokomu je znano, da je imel Napoleon v svojih mladih letih ognjeno rdeče lase in da je imel takšno brado tudi Bismarek. Barbarossa, cesar Rdečebračec, pa že s svojim imenom pove, kakšen je bil.

Izmed žensk, ki so očarale moške s svojimi rdečimi lasmi, je postala posebno slavna lahkoživa lady Hamiltonova, ljubavnica lorda Nelsona.

Rdečelase ženske, ki so jih tako cenili v starem veku in ki imajo mnogo občudovalcev tudi danes, pa so bile v srednjem veku v veliki nevarnosti. Cerkev in posebno jezuiti so jih proglašali namreč za čarovnice. Dekle, ki je imelo takšne lase, je lahko pričakovalo, da bo končalo na grmadi.

Ljudožrci v Evropi

V Solunu se je te dni začel sodni proces, ki mu najbrž v evropski kriminalistiki ni enakega.

Grk Joachim Xanthopoulos in njegova žena sta imela v Solunu gostilno, ki je bila dobro obiskana in zlasti znana po izborni kuhinji. Zlasti opoldne in zvečer je bila polna gostov, "abonentov", ki so sem redno hodili na hrano. Poročila ne povedo, kako jim je danes pri sreči, ko slišijo in berejo, da so bili zoper svojo voljo — ljudožrci!

Ker so posli dobro šli, je bila žena Katarina v kuhinji zelo obremenjena in zakonec Xanthopoulos sta najela kuharja, po imenu Deresteplan, doma tam nekje iz Armenije. Tu pa se začne nesreča in sramota. Žena Katarina je kmalu s tem svojim pomočnikom navezala pretesne stike, začnala je za nemarjati svojega moža — in zakonski mir se je od dneva do dneva bolj podiral. Xanthopoulos je opazil, kaj se v njegovi hiši godi,

videl je, da je Deresteplan postal njegovi ženi več kot samo pomočnik v kuhinji. Med zakonca je kmalu prišlo do prepir in Xanthopoulos je od hiše odšel in napravil konec zahtevam, da Deresteplan gre, kakor je prišel. Toda živi in pretkani Armenec je ostal. Rač pa je Xanthopoulos tepega dne izgnal s površja zemlje in nobene sledi ni bilo o njem.

Žena Katarina je po nekaj dneh vsa zbegana prišla na policijo, jokala in z orientalsko živo fantazijo prosila, naj ji poiščejo in pripeljejo nazaj moža, ki jo je ako na tihoma zapustil. Povedala je tudi, da sta bila v zadnjem času res precej sprta, vendar pa zaradi tega še ne bi bilo treba iti od nje. Pripovedovala je, da sta se še zadnji večer, ko je bil še doma, zelo ostro prepirala in Xanthopoulos besedni boj zaključil z grožnjo, da mu je tega že vsega dovolj in da bo meni nič tebi nič šel od hiše. Toda ona te grožnje pač ni vzela resno — naslednj jutro pa moža ni bilo več, ves dan ne, vse naslednje dni nobenega glasu o njem. S seboj, kamor je pač že šel, ni vzel nobene prtljage, ne obleke. Policijski uradniki so jokajočo ženo pomirili, da bo morda že še prišel nazaj, oziroma da ga bo policija z mrežo svojih organov našla. Toda ni prišel nazaj tudi policija ga ni našla. Po vsej Grčiji so viseli veliki letaki z njegovo sliko in pozivali prebivalstvo, naj vsak, kdor bi kaj vedel, kje je Joachim Xanthopoulos, to takoj sporočil najbližji oblasti. Vdova Katarina se je polagoma uživala v svoji "žalostni" usodi, z Armenecem vodila gostilno naprej, nasproti gostom pa še večkrat izrazila upanje, da do konca življenja vendar ne bo tako srašno sama, da bo njen mož že še prišel na svoj dom ali pa se bo vsaj posrečilo dobiti kake vesti, kje je...

Toda med "abonenti" je bil tudi nekdo, ki je bil nekoč priča hudemu prepiru med izginulim Joachimom in Katarino. Ta ni nič kaj verjel v vse to. Med policijskimi uradniki pa je imel prijatelja, kateremu je zaupal, da zadeva z Joachimom smrdi po zločinu. Uradnik je domneve sporočil naprej svojim predstojnikom in policija je "za vsak slučaj" — zaradi dobrega imena vdove — izvedla hitro preiskavo. Ko je policija stopila v hišo in začela brskati po kotlih, pa je Katarino čimdalje bolj zapuščala zavest gotovosti in varnosti. Njeno obnašanje je bilo policiji sumljivo, bila je neizprosno radevedna in v hladilniku je našla — ostanke človeškega mesa.

Ob tej grozni najdbi je Katarina jokaje priznala, da sta z Deresteplanom njenega zakonskega moža ubila. In ker nista vedela, kam s truplom, da bi zločin ne prišel na dan, sta ga razsekala na kosce in spravila v hladilnik. Počasi in v majhnih delih sta ga mešala med hrano gostom, da bi se tako neopazno porazgubilo. Tako so gostje proti svoji volji pomagali zakrivati zločin, ki je tudi v vsega vajenem orientu vzburil veliko ogorčenje. Oblast je gostilno seveda takoj zaprla, vdovo Katarino Xanthopoulos in njenega ljubimca Deresteplana pa aretirala in ju izročila sodišču. In sedaj je ves Solun pod vtisom tega edinstvenega procesa.

**POSLUŽUJTE SE
PODJETIJ, KI
OGLASUJEJO V
NAŠEM LISTU!**

KLINIKA ZA VSE BOLEZNI

RAZPOLAGA Z 10 SPECIALIZIRANIMI ZDRAVNIKI
ZA VSE BOLEZNI

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost, razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznane specialista za navedene bolezni. Imamo zdravnike specialiste za bolezni na pljučah, obisk, jetrah, želodcu, živčevju itd.

Rayos X, Analisis

Zdravniški pregled za vsakovrstne bolezni \$ 3.—

Ordiniramo: od 9—12 i 15—21. V nedeljah in praznikih od 9—12.

GOVORI SE SLOVENSKI

SUIPACHA 28

PRVA Slovenska vinarna

NA DOCK SUDU

V zalogi imam veliko izbiro najboljšega vina in raznih pijač. Na željo klientov dovažam na dom. — Cene zelo nizke. Priporoča se lastnik.

ALOJZ ŠIRCA

Calle Mazzini 1479 -- Dock Sud

KROJAČNICA MOZETIČ

Če si nameravaš kupiti novo obleko, pridi in oglej si vzorce in blago v moji krojačnici, za kar Ti gotovo ne bo žal, kajti imam vsakovrstnega blaga najnovejše mode. Blago trpežno in prvovrstno, delo pa po najnižji ceni. — Poleg tega imam v zalogi tudi srajce, klobuke ter sploh vse moške potrebščine po cenah kot jih ne dobiš nikjer drugje. — Pridi in prepričaj se sam!

OSORIO 5025 (Paternal) — Buenos Aires

je res.

In vendar je stalo črno na belem, da je spuščen na svobodo.

*

Niklar ni Gido Netresk imel sree bolj polno hvaležnosti kot oni veliki petek in nikdar več veselja kot na tisto Veliko noč, ko je z globokim kesanjem in iskreno spovedjo dobil tudi odpustanje Jezusovo. Poln hvaležnosti pa je molil tudi za pokoj rajne Jere.

Jera pa njegove molitve ni potrebovala. Saj je bila prav ona, ki mu je od Boga izprosil, da je postal Gidonov človek!

Janez Hladnik.

CERKVENI VESTNIK

Za Veliko noč:

Ob 7 uri maša na Avellanedi, ob 11 uri na Paternalu, ob 4 uri pop. molitve na Paternalu. Blagoslov velikonočnih jedi: na Paternalu v soboto ob 3 uri pop. Na Avellanedi v nedeljo po maši.

Svetogorska 400-letnica se bliža. Vsi rojaki ste povabljeni k molitvam na velikonočno nedeljo, da se dogovorimo o tem, kako bi se ta jubilej čim lepše praznoval. Torej 9. aprila pop. ob 4. uri na Av. del Campo 1563.

Velikonočno spovedovanje na Paternalu bo na veliko soboto od 2 do 3 ure.

Na Avellanedi v nedeljo od 8 do 9 ure (med mašo).

Spoved za otroke na belo soboto (15. aprila) od 2 do 3 ure.

Na belo nedeljo bo maša na Paternalu za Jožefa in Jožefo Stanta.

Janez Hladnik.

ČITATELJEM "DUHOVNEGA ŽIVLJENJA"

Čitatelje Duhovnega življenja opominimo na napako, ki se je vrnila v oglas za šolsko prireditev paternalne šole. Tam stoji, da se bo prireditev vršila v dvorani Alsina 1832, kar pa ni pravilno.

Prireditev se bo vršila v dvorani XX. SETEMBRE, ulica ALSINA 2832. (Blizu Plaza Once).

Čitatelji naj vzamejo torej to na znanje.

mi morate nuditi varnost.

— Orlova beseda zadostuje, — odvrne ruski knez ponosno, — torej sva se sporazumela.

Potem pa se je obrnil k mornarjem in jim zaklical.

— Odvežite gondolierja, dajte mu naj je in pije, kolikor se mu zljubi, svobodno naj hodi po krovu, samo pod nobenim pogojem ga ne smete pustiti pod krov! V kabine ne sme! Pazite na to!

Mornarji so Gianettina odvezali. Gianettino se je vzravnal in napel svoje mišice, kakor da bi se moral že v prihodnjem trenutku boriti.

Potem pa je odšel mirno z mornarji v kabino ter jedel in pil, kar so mu prinesli.

Hotel se je okrepčati in se dobro pripraviti na borbo. V tem brezbožnem dvoboju je hotel ostati zmagovalce in rešiti življenje in čast nesrečne Lidije.

Lidija je med tem preživela v svoji gondoli petnajst minut, ki pa so se ji zdele neskončne.

Lidija se ni bala zase, ker ni poznala krutosti in pokvarjenosti ljudi, ni vedela za peklenški načrt, ki si ga je izmislil grof Orlov. Trepeta la je samo za grofca in za Gianettina.

Ali se bo Gianettinu posrečilo rešiti nesrečno grofco? Ali se mu bo posrečilo omehčati Orlovo srce?

Niso bili še daleč od benečanske obale, v daljavi se je nejasno črtala suha zemlja. Lidiji se je zdelo, da sega moč beneške republike tudi do tega dela morja po katerem je sedaj plula ruska vojna ladja.

Lidija je prosila Boga, da bi rešil grofco Klariso, čeprav ji je pri tem srce ječalo. Vedela je, da je Gianettino za njo za vedno izgubljen, če se mu bo posrečilo rešiti ženo, ki jo je ljubil.

Bog pa je ustvaril duše, plemenita srca, ki morej premagati sleherno ču-

Dušica Marnova, dijakinja:

OČKU ZA GOD

Bolest, ti je ime življenje, ki mračno ždiš nad slehernim križiščem svetlih cest — in pozabljenje — — — saj Krist zapisal je v nebo, da laž in zlo — v človeške duše sta planila, in da je čas, da gre od tod, kdor prekipeva od dobrot, da peta brata, ga ne bo zdrobila. Odšli so v trumah — le nekdo, obstal je — zastrel v nebo v lepak, ki kričal je pogin in v krog prežečih se svin, zapičil je pogled — človeka. Obraz upadel, razoran, oči zatekle od bolečin, saj brat mu pljunil za spomin, je v čašo najsvetejših sanj. A čuj iz ust, — še vstane dan: In vstal je dan, napis na nebu je v črkah novih vzplemenel in razodel: "Oj blagor ti, ki sredi tme v prgišče žuljavo zajel, resnice luč si — in verjel, da pod bremeno me — nebo."

Ta človek očka — v naši sredi, pozabil b na vse gorje, in našel, kar zaman iskal je, ljubezen in zvesto sree.

Manica:

STEKLENO JABOLKO

Draganovi otroci, Peter, Pavel in Minkica so bili tisti dan izredno glasni in dobre volje. Pač kot vedno, kadar se je vrnil z večernega trgovskega potovanja njihov skrbni in dober očka, ki je bil vsi odsotnost skušal nadoknaditi s tem, da je na prvi večer svojega povratka z ljubimi "golobici", — kakor jih je nazival — igral, kakor bi bil tudi sam še otrok.

Tudi tokrat je ves srečen med svojo deco. Naenkrat pa potegne iz žepa in postavi na mizo lepo barvano stekleno jabolko.

"Jej, jej, kako lepo," vzklikajo drugo za drugim otroci.

"To mi je dal neki prijatelj," pojasnjuje smehljaje oče. "Zdaj je pa nerodna reč tole, ko je jabolko eno, vi pa trije. Komu naj ga dam?"

Spet je zaoril splošen krik:

"Meni, meni, prosim meni!"

"Čakajte malo, no," se otepa oče. "Jabolko naj dobi tisti, ki je najbolj priden! Mama naj govori!"

"Naj pokažejo spričevala", veli mati, ki pravkar vstopi in postavi večerjo na mizo.

"Takoj, takoj", se oglasi iz vseh treh grl in kakor bi trenil, so na mizi pred očetom tri spričevala.

Očka natakne očala. Čita vse po vrsti, seštevaja, pretehtava in pokima.

"Že vidim, da ste bili vsi že zadosti pridni. Toda če na splošno preračunam, so vsa spričevala precej enaka, torej res ne vem, kdo naj dobi darilec. Nu, naj ostane nočoj tu na mizi, mi se pa še kaj pogovorimo!"

Kaj pa počitnice? Kam bi radi šli?" Jutri bo pa dobil jabolko tisti, ki bo na moje vprašanje najboljše odgovoril! Ali ste zadovoljni tako? Vsi trije so živo zakričali "da, da!"

Sedaj, ko ste povečevali in pomolili, pa idite lepo spat in jutri boste dali odgovor na moje vprašanje.

Otroci so bili bolj kakor po navadi že zgodaj pokonci. Ko so z očetom sedeli pri mizi in srkali svojo belo kavo, je oče stavljal vprašanje: Kaj bi kdo od vas sedaj ko so počitnice najraje delal. Prvi je rekel: "jaz bi bil doma ter skrbel, da bi živina v hlevu ne bila lačna". Drugi je rekel: "jaz bi šel na polje ter bi populil iz naših njiv ves plevel, da bi žito moglo bolj uspevati". Tretji pa je rekel: "Jaz pa bi šel na najvišji vrh naše gore, kjer bi raz nje obendoval krasoto naše mile domovine in v pesmih opeval nje krasoto."

Oče je tedaj vse tri pohvalil, da so dobro odgovorili. Jabolko je takrat podaril tretjemu, a tudi ostala dva sta dobila primerno darilo.

Danilo Gorinšek:

MATI NA POLJU ŽANJE

Vselej, kadar srp zamahne, mati tiho željo dahne: Zdaj požanjam za očeta — naj živi še dolga leta! Zdaj za zdravje stare mame — Bog naj križ ji sname z rame! Zdaj za delavca, za sina — naj ne zvabi ga tujina! Zdaj za sina v vojni šoli — vojne naj ne bo nikoli! Zdaj za hčerko sredi mesta — naj nazaj jo vede cesta! Vselej, kadar srp zamahne, mati tiho željo dahne... Ko že davno je dožela — zmeraj ni še doželela, bo želela večne čase, a ne ene želje — zase!...

Morko Kunčič:

V VLAKU

Trudna žalost z mano roma v kraje tuje, kakor črn gavran mi v sreč kljuje, kljuje.

V nedogled beže vasice, potopljene v svetle sanje opoldanske mimo mene.

Kakor lastovka nad rodnim gnezdom kroži misel moja in z jesenskim vetrom toži.

Tiho je mladost umrla tam za logom... Vlak ropoče v sive dalje: Zbogom, zbogom!

Manicaž

IMENITNA ČRKA

"Tu imaš, tovariš Muhec, kos kruha, pa mi stavi kakšno zavito vprašanje!"

"Hvala lepa, tef! Zavito vprašanje že imam. Povej mi, katera črka

je najimenitnejša?"

"Katera — ne vem, kako bi rekel črke so nam potrebne."

"Potrebne — tisto že. Ampak katera je najbolj imenitna, pa ne veš in tudi pogodiš ne boš. Zato ti kar povem, da je to črka A."

"Črka A, praviš — mar zato, ker je samoglasnik — kaj?"

"Nisi zadel."

"Aha, zato, ker je prva v abecedni."

"Tudi ne. Saj ti pravim, da ne boš pogodil. In še poudarjam: črka A je najimenitnejša, toda samo tedaj, kadar ima usta odprta ali bolje rečeno, kadar zija. V tem slučaju se namreč črka A spremeni v del sveta."

"Muhec, ne uganjaj neumnosti!"

"Nič neumnosti. Kar svinčnik v roke in kos papirja!"

"Oboje je tu, na!"

"Prav. Zdaj pa napiši črko A!"

"Sem jo že."

"Dobro. Takoj za črko pa zapiši besedo zija!"

"Zapisal sem."

"Nu vidiš: A in — zija. Zdaj to dvoje pritisni skupaj in kaj bereš?"

"A-zija — aha — Azija!"

"He, he, Azija, del sveta, kakor sem trdil."

"Res, tič si, Muhec!"

Janko Polak:

JESEN

Kakor bele vile v gozdu breze se priklanjajo; o pomladi, o poletju bele breze sanjajo.

Kot valovi zlatih las se listi v brezah svetijo, kadar sonca zlati žarki v gozdu jih posetijo.

Veter zavihra v vrhovih, list zaplove na zemljo... kot ujeti bi ga hteli vsuže se za njim jih sto...

Lepe breze, bele breze, kmalu bodele golé... Gole veje kot cigani bodo pele v noč ihté...

stvo sebičnosti.

Lidija je bila nesebična, to pa je najboljše dokazala s tem, da je zjutraj prihitela h Gianettinu v njegovo kolibo in mu javila nevarnost, ki je pretila njegovi Klarisi.

Lidija se je celo noč borila sama s seboj, ker je bila tudi ona samo človek. Ni mogla razumeti zakaj je ušoda izbrala baš njo, da ni rešila svoje tekmovalke. Ko je one noči ne pričakovano slišala ves pogovor med knezom Orlovom in med njegovim adjutantom v kavarni, je sklenila, da ne bo storila niti koraka, temveč naj se zgodi to, kar ji je namenjeno.

Oh, kako srečna bi bila Lidija, če bi ji grofica Klarisa Pineberg ne bila več na poti, če bi jo knez Orlov prisilil, da bi zapustila Benetke in jo odpeljal v Rusijo!

Takrat, ko Gianettino pozabil na to "eno, ki mu je ugrabil" njegovo sree, opazil jo bo med mnogimi mladimi Benečankami jo vzljubil in jo ljubil — ljubil tako, kakor ga Lidija že zdavnaj ljubi! — Da, takrat bo Lidija srečna!

Tiste noči je bila Lidija sprva vesela in razigrana, tako da so gosti v kavarnah, ki jim je prodajala cvetke, majali začudeno z glavami, ker so jo sicer poznali kot dobro, pošteno in skromno deklico. Vsi so mislili, da je napočil sedaj tudi njej čas, ko se je zaljubila — kajti tako vesela mora biti samo deklica, ki lju bi in ki je ljubljena.

Naenkrat pa se je spremenila razigranost v molčečnost. Ko pa je prodala vse rože, je odhitela na ulico in hodila ob obali kanalov ter premišljevala.

Ali naj bi zares smela triumfirati nad svojo tekmovalko?

Mar se je smela veseliti, ali bi zares mogla biti zadovoljna, če bi se Orlovu posrečilo podli načrt? Njegove besede, ki jih slučajno ujela, so pričale, da gre za zahrbtno, podlo in

moža nevredno dejanje! Ali bi Lidiji kaj koristilo, če bi Rusi s silo odvedli njeno tekmovalko grofco Klariso Pineberg v Petrograd in jo tam uničili!

To lepo in mlado bide, ki ga Gianettino ljubi iz vsega srca, naj bi v strašni ruski temnici propadlo?

Ali je Lidija imela vzrok, da bi jo sovražila?

Njej je pripadalo Gianettinovo srce, če pa Gianettino ne bi bil ležal ob njenih nogah, če je ne bi bil oboževal, se Klarisi prav gotovo ne bi bilo posrečilo pridobiti si ga!

Čut pravičnosti je privedel Lidijo zopet nazaj na pravo pot...

Pamet ji je velevala, da ne sme molčati in da je njena sveca človeška dolžnost, opomniti grofco in jo opozoriti na nevarnost, ki ji je pretila. Lidija ni smela dovoliti, da bi odvedli to mlado in lepo ženo v klavni co kakor žival, samo s to razliko, da so klavnice czaljšali s cvetjem.

Lidija je vedela, da je Gianettino zanj za vedno izgubljen, mar pa je bil to vzrok, da bi bila sokrivna ostudnega zločina?

Mar naj postane žena, ki jo je ljubljeno mož prezrl, navsezadnje tudi morilka?

Ne in tisočkrat ne!

Lidijo je vlekel nekaj z nepremagljivo silo v palačo Trionto, — hotel je obiskati Klariso, govoriti je hotela z njo, čeprav je grofica žemorda legla k počitku. Hotela ji je povedati vse, kar je slišala v kavarni.

Morda še ne bo prepozno. Morda grofica Klarisa Pineberg še ni odšla na krov ruske vojne ladje, morda bo Lidija še lahko preprečila, da grofica ne bo šla v nastavljen past.

Lidija je naenkrat obstala pred glavnim vhodom v palačo in kmalu se ji je posrečilo priti v gornje dvorane.

V čakalnici v prvem nadstropju je Lidija srečala sobarico in od nje je zvedela, da je grofica odšla o polnoči iz palače.

— Kam je šla? — vpraša Lidija. — Ne vem! — odvrne sobarica in se pretkano in peklenko nasmehne.

Sobarica je najbrž tudi vedela, kam je odšla njena gospodarica, ker se je tako prekrano nasmehnila.

Ta smehljaj je Lidiji povedal dovolj. Sedaj je vedela, kje bo Klariso našla... da, našla jo bo v Gianettinim naročju! — Oh, Bog, še enkrat se je oglasila v njenem srcu pekoča bolest — ljubosumnost, še enkrat je Lidija omahovala, ker pa je imela hrabro in dobro srce, je zopet premagala vsa ta čuvstva, ki so jo jela mučiti.

Torej hitro h Gianettinu!

To je bila njena namera. Toda če bi šla peš, bi to trajalo predolgo! Med tem časom bi Klarisa lahko odšla iz Gianettinove hišice, kjer je prežal nanjo pogin. — Gondole pa siromošna Lidija ni imela na razpolago.

— Zakaj pa bi se ne peljala v gondoli? — se vpraša Lidija. — Ali nisem ta večer toliko zaslužila s cvetjem, da bi si s svojim denarjem najela gondolo?

Lidija je odšla skozi vrt in odhitela k obali. Tam je zagledala starega Nikola, ki je sedel v svoji gondoli.

— Nikola, odpelji me nekam!

— Kam, Lidija? Mar hodiš že tudi ti po temnih in nočnih poteh?

Doslej si bila dobra deklica — v tem nočnem času more iti žena samo na ljubezenski sestanek!

— Nikola, prisegam ti, da ne gre za to. — Odpelji me, prosim te!

— Prav — vstopi! Kam naj te odpeljem?

V predmestje lagun!

— V predmestje lagun? — Tako?

— Tako? — Čudno kje pa naj ustaviš?

— V bližini Gianettinove kolibice! Sari kondolierje je že pograbil vesla, sedaj pa je obstal in začudeno pogledal deklico ter ji dejal:

— Lidija, če hočeš ubogati moj svet, ne hodi nočoj tja!

— Zakaj?

— Hm, zato! Ne hodi tja!

— Povejte mi zakaj?

— Ker boš našla nočoj tam drugo ženo!

— Vseeno! — Moram tja!

— Ali imaš pri sebi bodalo? — jo je vprašal stari Nikola po kratkem molku.

— Lidija, ne počenjaj neumnosti! Nepremišljen korak bi te privedel lahko v največjo nevarnost in nesrečo.

— Ne, Nikola, ne boj se! — Ne odhajam tja, ker me goni sovraštvo, k temu koraku me sili ljubezen, — ljubezen napram svojem bližnjemu in nič drugega! — Naprej stari! Voz! — Bog naj ti da dovolj moči, da bi me čimprej pripeljal tja!

Stari Nikola je zaveslal in pokazal, kar je znal.

Gondola je z neverjetno naglico plula po kanalih in mi vemo, da je prišla Lidija do Gianettinove kolibice.

Tako je premišljevala vse dogodke nočnejše noči, ko je Gianettino splezal na krov ruske vojne ladje in ko je Lidija ostala sama v gondoli.

Grofica Pineberg je odšla že pred eno uro od Gianettina. Lidija je torej prispela prepozno.

Lidija je hvalila Boga, da je tako storila, molila je in prosila, da bi se Bog usmilil Klarise in jo rešil.

Takrat pa so še enkrat spustili s krova lestev, k njej v gondolo pa je stopil velik in čokati možki.

— Ha, deklica! — je zavpil človek, ko je skočil v gondolo.

(Nadaljevanje prihodnjč)